A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN. Szerkeszti: SINGER MIHÁLY. EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 23. szám. NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1909. MÁRCZIUS 19-én. VI. Year. No. 23.

AZ ELSŐ ÜZENET.

TAFT ELNÖK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KONGRESSZUSÁHOZ.

Két hét előtt iktatták elnöki hivatalába Taft Howard Vilmost, aki azonnal rendkivüli ülésszakra hivta egybe az Egyesült Államok kongresszusát, a melyhez most intézte első üzenetét.

Ebben az üzenetben Taft elnök rövid és tömör nyelven elmondja a kongresszusnak, hogy a védvámokról szóló törvénynek revizióját várja tőle.

Taft elnök az ő üzenetében maga is bevallja, hogy a tervezett megváltoztatása és esetleges leszállitása a behozatali vámnak a kérdés végleges eldöntéséig meg fogja bénitani a kereskedelmi és ipari életet, szükségesnek tartja tehát, hogy a kongresszus sürgősen foglalkozzék a kérdéssel.

Taftnak ez intézkedése bennünket kétszeresen meglepett és tegyük hozzá, kellemetlenül.

Az egyetlen nevezetes dolog, mely a republikánus pártot előnyösen megkülönböztette a demokrata párttól, a védvám volt. A republikánus párt által inaugurált és állandósitott védvám-politika fejlesztette ennek az országnak iparát és kereskedelmét, ez tette eddig lehetővé, hogy Amerikában a munkás nemcsak dolgozhatott, hanem munkája után meg is élhetett tisztességesen. Ha a védvám intézményét eltörlik vagy enyhitik, a két politikai pártot a jövőben nem az *elvi* kérdéssel, hanem tisztára a *tarifai* kérdések fogják egymástól megkülönböztetni. Ez azonban mellékes és lényegtelen. Lényeges az, hogy a védvám eltörlésével vagy enyhitésével az amerikai munkás hamarosan le fog sülyedni az európai munkás *anyagi* szinvonalára, mert a vállalkozók a gyártmányaikat védő vámnak eltörlésével vagy leszállitásával reájuk háramló károkat a munkáson fogják megvenni. Schwab Károly, az aczélkirály, még Taft elnök intézkedése előtt kijelentette, amint ezt lapunk egyik előző számában fejtegettük, hogy a *védvám* a multban *egyedül* a munkás érdekeit védte s ebből természetszerüen azt következtette, hogy a védvámról szóló törvény megváltoztatása *egyedül* a munkás érdekeit fogja sérteni. Schwab ez elvi kijelentését most, hogy a törvény megváltoztatása szóba került, nyomban követte a gyakorlati tett: *azonnal leszállitották az aczélmunkások munkabérét.*

Igaz, hogy a vállalkozók ez eljárása lelketlenség, mert a védvámtörvény, illetve a Dingley-tarifa csupán azért alkalmaztatott, hogy az amerikai ipar *fejlődését* elősegitse. S amióta a Dingley-tarifa életbelépett, azóta a gyenge amerikai ipar bámulatos óriássá fejlődött, amely már nem szorul a törvény ótalmazó, pártfogoló kezére, hanem képes önerejével, önhatalmával megvédeni magát idegen áramlatokkal szemben. Jól tudják ezt maguk a vállalkozók is, de nem akarják tudni, mert nem akarnak méltányosak lenni.

A Dingley-tarifa megváltoztatásának árát tehát kétségtelenül egyedül a munkások fogják megadni. A munkabérek minden vonalon és minden iparágban rohamosan le fognak szállittatni s az Amerikában dolgozó munkás már a legközelebb jövőben megélhetés dolgában ugyanazon a ponton fog állani, amelyen állott akkor, amikor odahaza összeszedte a czókmókját és elment hazát cserélni abban a reményben, hogy munkáját Amerikában jobban fizetik, hogy munkája után nemcsak megélhetni fog, de valamit el is tehet az esetre, ha borus napok következnének.

Ezt kell azoknak a szivébe vésni, a kik még mindig elkivánkoznak Magyarországból, akik még mindig a munkásember Eldorádójának tekintik az Egyesült Államokat. *Hazai laptársaink ezzel a kérdéssel foglalkozzanak behatóan, akkor azután alig fognak hetenkint sok ezrivel ideérkezni a magyarok a biztos és el nem kerülhető nyomorba.*

Mi a Dingley-tarifa megváltoztatását nem tartjuk üdvösnek, de feltétlenül kárhoztatjuk, hogy Taft ezt a változtatást a jelen pillanatban vette tervbe. Az ország még mindig betege annak a válságnak, amely másfél évig tartott s a munkásvilág még csak magához sem térhetett abból a nyomorból, amelybe beleüzték. Be kellett volna várni a gazdasági élet teljes helyreállását. Be kellett volna várni, hogy a munkásemberen ejtett gazdasági sebek behegedjenek. Most uj válsággal vagyunk szembesitve s ez uj válság uj nyomort fog hozni az emberek százezreire. Ez pedig, akárhogy csürjük-csavarjuk a dolgot, helytelen és méltánytalan politika.

Singer Mihály.

SZERB KÉRDÉS.

A helyzet egyre jobban kiélesedik.

Ausztria, Magyarország és Szerbia közt az ellentétek nemcsak hogy el nem simittattak, hanem egyre jobban kiélesedtek. A háboru veszélye egyre fenyegetőbb és Szerbia, melyet Oroszország biztat és izgat, egyre szemtelenebb magatartásra vetemedik.

A napokban válaszolt a szerb kormány arra a jegyzékre, melyet Ausztria és Magyarország márczius hatodikán intéztek hozzája. Ebben a válaszban megint csak arra utal a Balkán-államocska, hogy Ausztria és Magyarországgal egyenes tárgyalásokba nem bocsátkozik, hanem ragaszkodik ahhoz, hogy az európai nagyhatalmak döntsék el a vitás kérdést.

Szerbiának ez a válasza ugy Bécsben, mint Budapesten csak fokozta a felháborodást, olyannyira, hogy most már a békésebb elemek is sürgetik a háborut.

Egy kedden beérkezett kábelsürgöny szerint a közös hadügyminiszter már meg is szövegezte a mozgósitást elrendelő parancsot.

A bécsi lapok kárhoztatják a külügyi hivatal várakozó álláspontját, mely szerintük csorbát ejt Ausztriának és Magyarországnak tekintélyén. Magyarországon még elkeseredettebb a hangulat s ha ebben a hangulatban hinni szabad, most már tényleg el nem kerülhető a háboru.

A helyzet válságos voltát jelzi, hogy szerdán Ferencz József elnöklete alatt a magyar és osztrák miniszterek közös minisztertanácsot tartottak, majd ennek befejeztével a külügyminiszterrel értekeztek.

Ez értekezlet eredményeképpen a közös külügyi hivatal ma, pénteken, egy utolsó jegyzéket fog intézni a szerb kormányhoz, amelytől egyenes és kielégitő választ követel.

Hogy ennek az utolsó jegyzéknek nagyobb nyomatéka legyen, a Boszniában állomásozó haderőt negyvenezer katonával megszaporitották és hadi készenlétben tartják.

Közben Szerbiának Törökországgal is meggyült a baja. Szerbia ugyanis Szalonikiban nagymennyiségü hadianyagot halmozott fel, amelynek czélját Törökország most a lehető legerélyesebben tudakolja. Amennyiben Szerbia nem adna kielégitő választ, Törökország a fegyvereket s a puskaport egyszerüen el fogja kobozni. Most Szerbia akképp intézkedett, hogy ujabb löszer-szállitmányát Bulgárián keresztül kaphassa meg.

Azt mindenki tudja, hogy Szerbia gazdasági helyzete ez idő szerint teljesen zilált s hogy a nagyszabásu megrendeléseit orosz pénzzel törleszti. Ha tehát háborura kerül a dolog, amint hogy valószinüleg fegyverrel fog a vitás kérdés eldöntetni, Ausztriának és Magyarországnak európai háborura kell elkészülve lennie.

UJ ADÓ.

Alapot teremtenek az aggszüzek javára.

Maine állam törvényhozásában egy képviselő a minap azt inditványozta, hogy minden férfiu, aki 30-ik életévét tulhaladta és meg nem nősült, évente tiz dollárnyi adóval terheltessék meg. Az ily módon nyerendő pénzeket Maine állam bölcs képviselője oly aggszüzek segélyezésére akarja forditani, akik negyvenedik életévüket már betöltötték és soha házassági ajánlattal megközelitve nem lettek.

Nem tudjuk, vajjon Maine állam törvényhozása törődik-e emelni a tulbuzgó képviselő javaslatát, annyit azonban biztosra vehetünk, hogy sem Maine államban, sem egyebütt széles e világon alig fog akadni aggszüz, akiben a pénzvágy felülmulná a női hiuságot s aki, hogy egy pár garashoz jusson, be fogja vallani, hogy neki házassági ajánlatot soha nem tett senki.

NAGY SZTRÁJK PÁRISBAN.

Postások és távirdászok beszüntették a munkát.

Párisból nagy sztrájk hire érkezik. A posta és távirda alkalmazottai egy nagy gyülésen, melyen mintegy 5000 ember vett részt, kimondották az általános sztrájkot, s felhivták a vidéki kartársakat is a csatlakozásra. A müködést azonnal beszüntették.

A határozat indokolásául azt hozták fel, hogy a sztrájk az alkalmazottak tiltakozása a kormány önkényes és zsarnoki bánásmódja ellen, melyben az alkalmazottakat részesiti.

A sztrájk nem indult meg rendzavarás nélkül. Tüntetések keletkeztek, melynek folyamán beverték a postaépület ablakait, s a berendezés egy részét szétrombolták. A rendőrség megszállta az épület pinczéjét, s onnan intézett támadásokat a zavargók ellen. Számosakat letartóztattak.

A rendőrségnek végre sikerült a postaépületet teljesen kiüriteni, s bezárni. Időközben azonban a felszerelés jelentékeny részét megsemmisitették.

A börzén levő táviró-állomáson azonban a szolgálat akadálytalanul folyik.

Lepine rendőrfőnök Clemenceau miniszterelnökhöz ment a teendők megbeszélése végett.

Lyon, Marseille és számos más városok postásai és távirdászai sürgönyileg biztositották a párisi kartársakat összetartásukról.

A NŐK INVÁZIÓJA.

HOGYAN SZORITJA KI A NŐ A FÉRFIT A KENYÉRKERESETBŐL.

Amerika iparának rohamos fejlődése mindig uj és uj kérdéseket vet felszinre. Ahogy a gépek tökéletesednek, mindig kevesebb munkáskézre lesz szükség; sőt ott is, ahol van szükség munkáskezekre, a technika vivmányai segélyével oda jutottak a viszonyok, hogy az erős férfikezeket női és gyermekkezek pótolhatják. Ez az oka, hogy mig gyakran a férfiak százezrei vannak munka nélkül, addig a nők nagy serege hosszu munkaidő mellett görnyed, s a tulhosszu munkaidő folytán idő előtt elsorvad.

Igy van ez nemcsak az iparban, hanem a kereskedelmi és más foglalkozásokban is.

Vegyük például mindenekelőtt a távirászatot. Ez olyan foglalkozás, amely meglehetős müveltséget és gyakorlottságot igényel.

1870-ben körülbelül 8000 férfi volt alkalmazva e hivatásban és ezzel szemben mindössze 350 nő.

1900-ban 48.000 férfi és 7000 nő.

Tehát 1900-ban hatszor annyi férfi volt alkalmazva, mint 1870-ben, de *husszor* annyi nő.

S igy aránylag mindig jobban emelkedik a nők száma mindenféle foglalkozásban, mint a férfiaké. Igy van ez az iparban is.

Chicagoban, ha felszállunk egy nagy Wenthworth Avenue-i zöldkocsira, végre eljutunk egy gyárhoz, melyben fiatal nők fanyeleket erősitenek fémszárakhoz, ami által csavarhuzókat állitanak össze.

Erre a czélra minden nőnek egy külön kis gépje van, mely egy padon nyugszik, s leér a padlóig. Alsó részére egy lábforma van erősitve. A nő jobblábát a lábformára helyezi, s erősen előrenyomja, annyira, hogy ballába is felemelkedik a padlóról. A mozdulat, amit ehhez végeznie kell, inkább hasonlit rugáshoz, mint nyomáshoz. A munkásnő testtartása csaknem olyan, mint a labdarugóé, akinek lábujjhegye, rugásra készülődve, éppen a labdát érinti. Minden egyes csavarhuzó összeállitásához öt ilyen mozdulat szükséges.

Ily módon 200 csavarhuzót állitanak össze óránkint. Néha a gép elromlik, vagy más bajok támadnak, s ha az ezek által okozott halasztásokat is leszámitjuk, akkor is 150 csavarhuzó készül el átlag óránkint. Ez minden órában 750, naponta pedig 7500 rugást jelent!

Ehhez nem szükséges tudósnak lenni. Ez nyilván olyan foglalkozás, a melyhez nem volna szabad nőket ereszteni. Nőket ilyen munkára alkalmazni a legemberteleneb dolgok egyike.

Nézzünk most szét a szövőgyárban.

Egy nő áll a szövőszék előtt. Lábai meztelenek. Ócska szoknyája és dereka fölött zsákköténytyt visel, mely fel van kötve karjai alatt. Dereka körül övet visel, melyből kés áll ki, amit lencsomók szétvagdosásához használ. A szövőgép forgó lapátjai vizet fecskendeznek mellének. A fonógép belsejében is viz csurog a nedves lenből, mely szétfolyik a padlón a nő csupasz lábai körül és a padló horpadásaiban apró tócsák, pocsolyák keletkeznek. Ezek a munkásnők nem viselhetnek czipőt. Nem viselhetnek tisztességes ruhát. Midőn a napi munkának vége van, felveszik a kimenő ruhájukat, mely sohasem száraz, mert egész nap a falon függött a munkaterem nedves levegőjében, s igy megy ki az utczára. Átöltözködését férfiak szemeláttára végzi, akik vele együtt dolgoznak, mert nincs külön öltözőszoba.

Igy dolgozott sok ezer nő hosszu ideig Angolországban és Amerikában. Hogy ez a módszer micsoda gyilkos hatással van a női szervezetre, azt megmondja az orvosi tudomány, s hogy mennyire megölője minden nemesebb emberi érzésnek, azt bárki felfoghatja.

Amerikában némely gyáros önszántából tett már védőintézkedéseket munkásai érdekében. Sok helyen van külön öltözőszoba. Van védőszerkezet. A padlóba eresztékeket csináltak, hogy a viz ebben folyjon le, s ne a nő lábán keresztül.

De sok czég van, mely törvényhozási kényszer nélkül soha nem tenne hasonló intézkedéseket. Ezek női alkalmazotainak tovább kell türni azokat az állapotokat, amelyek lealacsonyitói a női névnek és hivatásnak.

Tény az, hogy az ipari munka nem a nők számára való, illetve még nincs eléggé hozzájuk alkalmazva. A nők ifjusága, élete hamar leőrlődik az ipari munka közepette.

* * *

Az ipari munkának az egészségre veszedelmes járulékai között van egy, melyre eddig tudományos szempontból kevés gondot forditottak, pedig megérdemelte volna. Ez a folytonos, egész napi állás által okozott veszély, mely hozzájárul ugy a férfi, mint a nő munkások életének megröviditéséhez.

A férfira nézve az egész napi állás még nem annyira veszedelmes, bár rájuk nézve sem lehet ártalmatlannak mondani. A férfira nézve ez nem tulságos megpróbáltatás, bár aki nem hiszi, hogy az állás magában véve is igen nehéz munka, az próbálja meg, álljon ki egy new yorki utczasarokra, s várjon a villamos kocsira reggel héttől déli tizenkettőig és egytől hatig.

De a női szervezet nagyban különbözik a férfiakétól, nemcsak izomerő szempontjából, hanem azért is, mert női. A nőben a feleség és az anya az, akire nézve rettentő szenvedés, ha egész nap talpon lenni kénytelen.

Ez az oka annak, hogy midőn a nő ki akarja fejezni azt, hogy egész nap keményen dolgozott, rendszerint csak annyit mond: „Egész nap talpamon voltam.“ S ez az oka annak, hogy női munkások soha sem panaszkodnak annyira a nedvesség, rossz levegő, agyonhajszolás, alacsony munkabérek miatt, mint inkább csak azért, hogy ülve nem dolgozhatnak.

Törvény utján elrendelték, hogy a nagy áruházakban székeket kell elhelyezni az üzlet minden részében, hogy a női alkalmazottak időközönkint leülhessenek. Ez azonban csak irott malaszt. A székek ott vannak, de annak az alkalmazottnak, aki használja, félnie kell, hogy elbocsátják.

Egy hires orvos a következőket irja:

„Az állásnak rendkivül végzetes hatása van a női szervezetre. Igen sok szomoru esetem volt, hol a nő pár évi munka után teljesen nyomorék lett. Megdönthetetlen bizonyitékul szolgál, hogy az ugyanazon családból származó összes nők, akik nem dolgoztak állva, gyermekeket szültek, mig azok, akik ezt tették, sohasem szültek gyermeket. Az ilyen esetek mindennapiak.“

A női munka tulságos alkalmazása tehát nemcsak a társadalmi és anyagi viszonyokat, hanem az emberi nemet is megrontja, megsemmisiti.

Németh János V. CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ ÉS HAJÓJEGYELÁRUSITÓ BANKÁR AMERIKÁBAN. A HONFITÁRSAK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIISMERETESEN JÁR EL ÉS EZÉRT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZÁ FORDULJON. ÁRJEGYZÉKEKÉRT, BORITÉKOKÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSITÁSÉRT IRJON E CZIMEN:

John Németh, Banker, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

SINGER MIHÁLY FÉNYES ELÉGTÉTELE. *Kovács Lajos* new yorki római katholikus magyar plébános tudvalevőleg a leghitványabb módon rontott nekem az „Amerikai Magyar Népszava"-ban. Azokra a kvalifikálhatatlan támadásokra én azután a lapomban, a „Bevándorló"-ban megfeleltem Kovács Lajosnak. A pap, aki engem dobált sárral, a bírósághoz szaladt, mikor én gyanusitásait és becsületem ellen irányitott támadásait férfias hangon visszautasitottam. Ebben az ügyben a felek, mint az lapomban jelentettük, több izben megjelentek az 57-ik utczai rendőrbiróságnál, mig végre mult szombaton *Steinert* biró előtt le lett tárgyalva ez az igazán undortkeltő ügy. Én a bíróság előtt a „Bevándorló"-ban megjelent czikkért elvállaltam a felelősséget s azzal védekeztem, hogy nekem annak a czikknek megirásához jogom volt s hogy ebbeli jogos felháborodásomat bizonyitsam, bemutattam a birónak a *Kovács Lajos* new yorki magyar plébános aláirásával az Amerikai Magyar Népszavában megjelent czikket, amelyben a szeretet tanának hirdetője, a new yorki magyarok plébánosa egyéb kifejezéseket alig használt, mint revolver-szerkesztő, hosszukörmü ujságiró, zsaroló, csirkefogó. Kovács Lajos plébánost erre ESKÜ alatt kihallgatták. És *Kovács Lajos plébános* ESKÜ alatt azt vallotta, hogy mikor azt irta rólam, hogy *„hosszukörmü szerkesztő"* vagyok, ezzel azt gondolta, hogy — nem vágatom a körmeimet kézápolónő által. Kovács *Lajos plébános Hunfalvy* ügyvéd kérdéseire ESKÜ alatt azt vallotta, hogy mikor azt irta rólam, hogy *„fekete alak"* vagyok, ezzel azt gondolta, hogy *arczbőröm* sötét. Kovács Lajos *plébános* ESKÜ alatt azt vallotta, hogy a zsaroló, csirkefogó s *több* efféle, pap szájába illő kifejezéseket *nem énreám, nem Singer Mihályra*, HANEM Dr. KREUTZERRE ALKALMAZTA.

Miután igy *Kovács Lajos new yorki magyar plébános ESKÜ ALATTI* vallomásával azt bizonyitotta, hogy sem a jellememet, sem a becsületemet bántani nem akarta, én még csak azt a kérdést intéztem a bíróhoz: *Biró ur, feltéve, hogy mindaz, amit Kovács Lajos plébános az ő czikkében irt, az első betütől az utolsó betüig igaz, megengedhető-e, hogy* PAP *ily hangon irjon?*

Erre a biró szórul-szóra igy felelt: *Nem*, EZ A LEGTISZTESSÉGTELENEBB NYELVEZET, MELYET VALAHA HALLOTTAM.

Kovács Lajos ezután felmutatott egy levelet, melyet a trentoni püspök intézett hozzá a mult héten s mely szerint Kovács Lajos perth amboyi elszámolása rendezve van.

A biró, nyilván megunta már ezt az ügyet, felszólitott engem, vajjon hajlandó vagyok-e azt a levelet a „Bevándorló"-ban közzétenni, mire én azzal feleltem, *hogy azt, ami helyes és igazságos, mindig megszoktam tenni.*

A biró erre a helyreigazitás formulázására csütörtököt, márczius tizenyolczadik napját tüzte ki. Hogy ma, csütörtökön mi történik, azt persze csak a „Bevándorló" jövő számában fogom elmondhatni.

Ezt a mult szombati tárgyalásról való tudósitást pedig azért közlöm, mert közben az Amerikai Magyar Népszavában *„Kovács plébános elégtétele. Izgalmas tárgyalás a rendőrbiróságon. Steinert biró ugy Szvergyán Péter, mint Singer Mihálynak ftdő Kovács Lajos ellen irt czikkeiben rágalmat és becsületsértést állapitott meg. Singer Mihály viszonvádja alól a biró ftdő Kovács Lajost felmentette"* czimek alatt egy másfélhasábos czikk jelent meg, mely hazug állitásokat tartalmaz s egyenes ellentétben van a tárgyalásról felvett és a bíróságnál megtekinthető jegyzőkönyvvel. *Kovács Lajost a biró már csak azért sem menthette fel a viszonvád alól, mert ez a viszonvád még csak nem is lett emelve.*

A tárgyalásnak e czélzatos meghamisitásáról különben szó fog esni még a bíróság előtt.

A tény ez: *Kovács Lajos vádat emelt ellenem.* Azt akarta tehát, hogy engem megbüntessenek. A tárgyalás folyamán *Kovács Lajos plébános* MEGESKÜDÖTT, hogy az engem támadó czikkeiben *engem* NEM akart sérteni, hogy más emberre, *dr. Kreutzer*-re gondolt, hogy a sértő kifejezések NEM én reám vonatkoztak, hanem Dr. KREUTZERRE.

A *józanul* gondolkozó közönség most már tudja, hogy ki kapott fényes elégtételt: Kovács Lajos, avagy Singer Mihály.

Singer Mihály,
a „Bevándorló" szerkesztője.

BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. Hiába küldjük mi magyar lapok innen Magyarországba az üzenetet, hogy a munkátlanság még egyre tart, hogy a nyomor fokozódik, s hogy fölibe még a bányászok sztrájkja is fenyeget: csak egyre jönek ide Magyarországból az emberek, mintha odahaza talpuk alatt égne a föld s mintha elemi erővel üzné ki valaki vagy valami a magyarokat Magyarországból. S most még csak kezdetén vagyunk a bevándorlásnak. Jól értesült és hiteles forrásból megtudtuk, hogy már a legközelebbi hetekben még nagyobb mérveket fog ölteni a magyarországi bevándorlás. Huszonhét hajó esedékes s ezek mind telvék magyarországi bevándorlókkal.

A lefolyt héten is nagy volt a magyarországi bevándorlók száma: KÉTEZERHÁROMSZÁZ NYOLCZVANKETTEN érkeztek ide, köztük ÖTSZÁZHARMINCZKÉT FAJMAGYAR, 1025 tót, 321 sváb, 361 horvát és 143 román.

A bevándoroltak közül *New York* államban maradt 52 magyar, 122 tót, 29 sváb, 34 horvát. *Pennsylvaniába* ment 69 magyar, 166 tót, 44 sváb, 23 horvát és 7 román. *Ohio* államba utazott 81 magyar, 105 tót, 55 sváb, 19 horvát és 32 román. *New Jersey* államba ment 40 magyar, 107 tót, 32 sváb, 58 horvát és 12 román. *Connecticut* államba utazott 21 magyar, 41 tót, 7 sváb, 14 horvát. *West Virginiába* ment 27 magyar, 69 tót, 15 horvát és 8 román. *Missouri* államba utazott 40 magyar, 83 tót, 54 sváb, 27 horvát. *Michiganbe* ment 56 magyar, 97 tót, 6 sváb, 64 horvát és 115 román. *Delawareba* utazott 5 magyar, 2 tót és 6 horvát. *Illinois* államba ment 37 magyar, 88 tót, 5 sváb, 44 horvát, 24 román. *Indianába* utazott 79 magyar, 85 tót, 49 sváb, 20 horvát és 45 román. *Wisconsinba* ment 25 magyar, 60 tót, 40 sváb, 19 horvát, *Californiába* ment 6, *Coloradoba* 12 horvát.

SZANDER KÁROLYNÉ 25 EZER DOLLÁRT KAP. Annak idején megemlékeztünk arról a rémes balesetről, mely Szander Károlyt, aki a „Magyar Napilap" new yorki üzletvezetője volt, érte. A szerencsétlen ember a presbyteriánus egyház palotájának felhuzógépén törekedett a hatodik emeletre, a gépkezelő hibája folytán kizuhant, le a mélységbe, ahol mindjárt ki is szenvedett. A szerencsétlenség színhelyére telefonon hivták akkor lapunk szer-

Alapittatott az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANNIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül kézbesitjük a pénz kiutalását igazoló eredeti postai feladó-vevényt.

VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankházainak nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk megőrzés végett és fizetünk kamatot; kivánságára elhelyezzük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszerezzük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és nagy kiterjedésü összeköttetésünknél fogva utasaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBEN szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Irjon árjegyzékért e czimre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

SUSSMAN S. VILMOS

INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSITÁS.

KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRRA.

Telefon: 5522 Broad.

42—44 BROAD STREET, 38—40 NEW STREET,

NEW YORK.

FÉRFIAK! Kik ifjukori könnyelmüség és a természetellenes kicsapongás szomoru következményeit érzik, ne essenek kétségbe, mert van még segitség, mely ezen bünös betegség következményeitől megszabadit. Kétségtelen, hogy ezen csunya szenvedély a legborzasztóbb betegségeknek lehet okozója; hátgerincz-sorvadás, tüdővészre való hajlandóság, az idegbajok hosszu sorozata egész a tébolydáig. Nem is követnek el a csoda-professzorok és humbug-doktorok annyi csalást senkivel sem, mint e szenvedély szerencsétlen áldozatával. E helyen is figyelmeztetünk mindenkit, hogy lépre ne menjenek ilyen csalóknak. E szerencsétlen szenvedély első következménye az öntudatlanul jövő magömlés, eleinte ritkábban, majd sürübben. A szem beesett, kék gyürüs lesz, majd gyakori félénkség, étvágytalanság, álmatlanság és idegesség gyötrik a beteget. Ezen bajok ellen egyedüli szer a MERSITS-féle SATURNIN. Ezen szer már nehány adag után megszünteti a magömlést és az elvesztett erőt visszaadja. A SATURNIN megszünteti a félelmet, a régi életkedv és önuralom visszatér és a beteges külszint egészséges arczszin váltja fel. 1 üveg SATURNIN ára magyar utasitással 1 dollár, postán küldve 1 dollár 10 cent. Egyszerre rendelve 3 üveg 2 dollár 50 cent. Postán küldve 2 dollár 75 cent. Posta-megrendelés az ár előleges beküldésével (pénz, bélyeg, vagy money order) történik titoktartás mellett.

Egyedül kapható és megrendelhető a CLEVELANDI VÖRÖS KERESZT (RED CROSS PHARMACY) első magyar gyógyszertárból. Levelét czimezze magyarosan igy: „VÖRÖS KERESZT" MAGYAR GYÓGYSZERTÁR, 8901 BUCKEYE RD Cor., 89th ST., CLEVELAND, O.

Irjon még ma a most megjelent „HASZNOS TANÁCSADÓ" czimü könyvért.

—— INGYEN KÜLDJÜK MEG. ——

Tárcza.

HÁROM SZEGÉNY KIS FIU.

Irta: *Ady Endre.*

Viktor, azaz Viki nyolcz esztendős, iskolába járó, komoly, derék emberke, aki méltatlanul sok szomoruságot kapott ettől a nem gyöngéd, sőt otromba élettől. Nagy baj az is, hogy Viki szinte művészi médiuma a fájdalomnak, a fájásnak, mert olyan a lelke, mint a csipke, melyet könyes, siró leányszemekkel terveztek. Különben Viktor, azaz Viki egy kicsit apahelyettes is, gyámja a két öcsesének s ez — sajnos — bántóan, különösen megtetszik a Viktor öreges modorán. A két öcs: az ősi, magyar és harczias nevü Tuhutum hat éves lesz, jövőre őt is iskolába adják és Zsoli, aki Zsolt lesz, ha emberebb kort ér. Valószinü, hogy Zsoliból, aki négyesztendős mult, lesz Zsolt, Zsolt lesz — mert a kölyök csontos, pirosarczu, pompás, verekedő természetü, erős. Ellenben szegény, félelmes nevü Tuhutum nagyon gyáva, félénk, nyavalyás gyermek s ennélfogva Viktor alkalmak adtán az ő pártját fogja szivesebben. Mert Viktor, azaz Viki gyámkodó érzései megfontoltak, bölcsek, mint ahogy illik egy koldus kis majoreszkóhoz, kinek a papája nem él a mamájával. Ennek nagy története van, amit hosszu volna itt elbeszélni, elég az hozzá, hogy csunya hercze-hurczák után a törvény mind a három fiut a mamának adta oda. A mama azonban megjárta, mert ő kiváltképpen s még a válópör alatt azért harczolt olyan elszántan a fiaiért, mert tuszoknak akarta őket. Azt remélte, hogyha megkapja a három fiut, s ha okosabb és jobb ut nem nyilik, majd ő diktálja az urának a békefeltételeket. Másképpen estek a dolgok, a mama tervei nem sikerültek s még az se sikerült végül, hogy a papa mindent elfelejtsen a három fiuért. Azóta a mama az egyetemre jár, orvosnő akar lenni, a fiuk mellett egy német kisasszony van s a háznál Trézsi, egy falusi asszony, aki szakácsné és minden. A német kisasszony felhasználta az ebéd utáni szabadságot, kiszökött valahová egy órára, Trézsi asszony a konyhában dolgozik és szomoru nótákat dalol. Ő is elvált aszszony, de neki egyetlen gyereke sincs s ő tartásdijat se kap havonkint s az egyetemre se járhat. Szóval a három fiu együtt s egyedül, azaz hármasan és felügyelet nélkül van, tehát furcsákat beszél, miként az következik:

* * *

Tuhutum: Ha a papa azt irja, hogy karácsonykor el fog jönni, akkor el fog jönni s akkor hoz mindent nekünk.

Viktor: Nekünk nem kell semmi [egy kicsit hallgat], nekünk az kellene, hogy a mamával együtt visszamenjünk a papához.

[A konyhából behallik a Trézsi asszony szomoru bugása, egyébként szép, hamar alkonyodó novemberi délután van.]

Zsoli: Eredjetek, én nem megyek, nekem a mama jobban tetszik, mint a papa, mert a mama este mindig velünk van. Te, Tuhutum, hát a papa Budapesten lakik és micsoda a papa?

Tuhutum: A papa [egy kicsit köhög] talán nagyon jó ember, a papa küldi a pénzt, amit a mama elköltt, én tudom.

Zsoli: A mama [egy kicsit kaczag] mondta nekem a multkor, hogy a papa egy egészen rossz ember, rossz ember, igen.

Viktor: A papát [szeretne sirni egy kicsit], a papát ne bántsátok, mert ő szerencsétlen ember, nekem mondta.

Tuhutum: Ha a papa szerencsétlen, bizonyosan a mama az oka, ugy-e, Viki, mert a mama elhagyta a papát?

Viktor: [most már előszed egy könyvet, arcza elé viszi, nem ad választ, de nagyon csendesen sir, mintha felleg szakadna.]

Zsoli: Mit sirsz, mindjárt jöhet a nővet, disznó és elmondja a mamának, baj lesz. És nem is érdemes sirni, mert a papa rossz ember s a mamának nincs szüksége a papára.

Viktor: A papa egy szegény doktor Erdélyben s a papa majdnem minden pénzét nekünk küldi, hallgass.

* * *

Este hat órakor hazajön a mama s kiséri egy kedves ur, akit a mama Miklósnak nevez, nagyon kedves ur.

Hét órakor a német kisasszony parancsot kap, hogy fektesse le a gyerekeket. A német kisasszony álmos, ő alig lát valamit, de Viktor, azaz Viki és Tuhutum a félig behajtott ajtón át belátnak a szalonba. A szalonban teát isznak; ez az uj Miklós ur és a mama és furcsákat mondhatnak egymásnak, mint némely bejutó s gyerek-fület is furcsán sujtó szóból kivehető. Tuhutum és Zsoli egy ágyban hálnak, ők már le is feküdtek, de Viktor még nem akar vetkőzni. A német kisasszony leült egy kényelmes székre, várt, várt és végül is elszunnyadt. Tuhutumnak egy kis láza van, nem tud aludni, s nem tud aludni emiatt Zsoli se, aki egyébként nem szeret hamar elaludni.

Zsoli beszélgetni akar, tehát a délutáni érdekes témához kap s csendesen mondja Tuhutumnak:

— Legjobb volna, ha kapnánk egy uj apát, mert egy apára szükség van, ilyent, mint ez a Miklós ur.

Tuhutum válaszolni akarna fájdalmas arczczal, tiltakozóan, de göthös testét megrázza egy nagy köhögés. Viktor, azaz Viki, e pillanatban észrevette, hogy ott bent a szalonban a mamát megcsókolta egyszer, kétszer, sokszor ez a jövevény Miklós ur. Zsoli nem kapott választ, nem volt még álmos, tehát csacskán tovább akart beszélni:

— Minden fiunak ott lakik az apja, ahol az anyja lakik; a papa rossz ember.

Tuhutum még mindig köhögött, de már ott volt ágyuk mellett, mint egy küldött arkangyal, Viki. Kétszer, vagy háromszor ráütött a Zsoli szájára, aki jajgatni kezdett s azután megörülte a köhögő, forrótestü Tuhutum arczát s megcsókolta a száját, mint ahogy a jó édesanyák szokták.

PILÁTUS.

Irta: *Szász Zoltán.*

Legalább háromszor jelentette már a hotel-portás Kaposinak, hogy egy hölgy, egy fiatal leány, várja az előcsarnokban s szeretne vele beszélni. Kaposi, aki az egész éjjelt a budapesti gyorsvonaton töltötte s igy, mikor hajnalban megérkezett az ódon felvidéki város szintén meglehetősen ódon első szállodájába, boldogan hanyatlott le a hófehér ágyba, kétszer szólt ki az ölelgető párnák közül, hogy: jöjjön később, még alszom. Most azonban már felöltözötten fogadta a jelentkező névjegyét, egy finom papiroskát, melyre valami közönséges német név volt nyomtatva.

— Weiss Magda. Nem ismeri? — szólt Gerő urhoz, a helybéli lap mellette álló szerkesztőjéhez, aki egy negyedórával előbb jött s temperamentumos szóáradatával végleg kiverte szeméből az álmot, sőt a fölkelésre is nógatta.

— Dehogy nem. Azaz, hogy sokat én se tudok róla. Annyit csupán, hogy valami idevaló zsidóleány, aki verseket ir. Ezeket beküldi hozzánk, mi azonban nem közöljük őket. Azt hallom, szegény: valami szatócs vagy ószeres leánya lehet.

E perczben kopogtattak s a „tessék"-re belépett a leány. Kaposi és Gerő, a szerkesztő ur is, érdeklődő megdöbbenéssel néztek feléje. Egy meglehetősen szegényes, de azért a finom izlést minden kopottságokon keresztül érvényesitő ruha és kalap alkotta keretben csodálatosan finom arcz tündöklött felé jük. Egy izzó, sötét szemekből és finom, nemes vonalakból összekomponált kép volt ez az arcz. Az ősi ázsiai vér az évezredes kultura által megfinomitottan lüktetett az erekben, formálta ki az izmokat, tette összhangzatossá a mozgásokat. Az iró, aki előszeretettel és nagy gyakorlattal tanulmányozta az arczokat, különös élvezettel nézte a leányt. Különösen pedig ragyogó, szinte tulnagy fekete szemeit, melyeket a vastagszálu, hosszu szempillák két fekete csillagnak tüntettek fel.

— Bocsánat, kedves nagysád, hogy ennyit várattam. De a vasuton roszszul aludtam s itt pótolni akartam. Kérem, különben jöjjön be a másik szobába. Ott jobb levegő van.

Gerő ur, a szerkesztő, annyi tiszteletet kezdett érezni a leány iránt, akinek verseit gőgösen visszautasitani, hogy egy szót se szólt, sőt nem követte Kaposit a másik szoába, hanem diszkréten a hálószobában maradt.

Az iró pedig, miután vendégét leültette, kérdezte:

— Most pedig tessék elmondani, mi az, amit önnek megtenni szerencsém lesz?

A leány egy ideig félénken nézett körül, szempilláit néhányszor lesütötte, ötölt-hatolt, de aztán beszélni kezdett és minél tovább beszélt, annál fürgébben és biztosabban ontotta a szót.

— Kedves mester, én azért jöttem önhöz, hogy egy fontos, az én egész életemre kiható ügyben tanácsot kérjek öntől. Mikor olvastam az ujságban, hogy Pestről lejön s nálunk felolvasást fog tartani, rögtön elhatároztam, hogy felkeresem és kikérem a tanácsát. Nemcsak azért, mert egy rendkivüli elméjü, nagy tapasztalatu és a női lelket ismerő irót tisztelek önben, hanem mivel az a tanács, melyet öntől remélek, nem egyéb, mint egy, ön által megirt vélemény, nagy elmélet, gyakorlati végrehajtásához szükséges utasitás. Ön, kedves mester, azt irta egyszer, vagy talán többször is, hogy a szegény, a társadalom alsó rétegeihez tartozó leány, ha szép, nem tehet okosabbat, mint hogy kokottá lesz. Tudom, nem irta ön ezt meg ilyen durva rövidséggel, ahogy én ismétlem. Nem mint eszményt állitotta oda ezt a pályát, hanem a szegény proletár-leányra váró sok rossz közt található legkisebb roszszat. Azonban alapjában mégis ez ennek az egész okoskodásnak a lényege. S én, bevallom, igazat adok önnek. Ta-

kesztőjét, de mire ez odasietett, Szandert már csak mint élettelen tömeget látta viszont. Az özvegy ugy a maga, mint árvái nevében kártérítési perrel támadta meg a presbyteriánus egyházat. Két tárgyalás során az esküdtek nem birtak megegyezni. E héten Goff biró előtt ujból letárgyalták az ügyet s az esküdtek 25 ezer dollárt itéltek meg az özvegynek és árváinak. Az asszony és gyermekeinek érdekeit *Foster* amerikai ügyvéd képviselte valóban elismerésre méltó nagylelkűséggel. Értesülésünk szerint Szanderné asszony leánya jegyben jár *Rácz Rónay Károly* fiatal hirlapiró-kollegánkkal, aki ez idő szerint a clevelandi Magyar Napilap belmunkatársa.

AZ AMERIKAI MAGYAR DALÁRSZÖVETSÉG alapszabály-tervezetét az előkészitő-bizottság már kidolgozta és mindazon dal- és zenetesületeknek megküldte, amelyek czimeiket tudatták, illetve a szövetség iránt érdeklődtek. — Az alakuló közgyülés folyó évi április hó negyedikén vasárnap délután pont két órakor lesz megtartva New Yorkban a Rákóczy-szálloda 197 Easth 4th street alatti helyiségében. Ezen alakuló közgyülésre minden Magyar Dal- és Zenetestület, melyek a Dalár-szövetséghez csatlakozni kivánnak, ezuttal is meghivatnak. Minden testület két-két kiküldött által képviseltetheti magát a gyülésen, megbizó-leveleik az egyleti elnök és titkár aláirásával, valamint az egyleti pecséttel ellátva legyenek. Felkéretnek mindazon testületek, kik még alapszabálytervezetet nem kaptak, hogy czimeiket az ideiglenes bizottság titkárával tudatni sziveskedjenek, ki is a legnagyobb készséggel fog küldeni, minden dal- és zenetestületnek az alapszabály-tervezetből. Titkár czime: Eugene Farkas, 414 E. 5th street, New York, N. Y.

DR. RIXA MEGHALT. Derék magyar ember, a new yorki magyar kolóniának hasznos és tevékeny tagja, *dr. Rixa Sándor* orvos dölt ki hétfőn az élők soráből. Temetése nagy részvét mellett szerdán délelőtt tiz órakor ment végbe a 105-ik utcza 106. szám alatt levő temetkezési vállalattól. Dr. Rixa egyike a legrégibb amerikai magyaroknak. Eleinte a délvidéken működött mint orvos, majd New Yorkba jött, ahol tevékeny részt vett minden magyar mozgalomban. Alapitója és hosszu időkön át igazgatója volt a new yorki magyar segélyegyletnek, amelynek érdekeiért elszántsággal szállott sikra. Néhány hónap előtt megoperálták s most meghalt. Az emlékbeszédet *Perényi Béla* tartotta.

MÁRCZIUS TIZENÖTÖDIKE WHARTONBAN. Márczius Idusának hazafias ünnepléséből Wharton [N. J.] magyarsága is impozánsan vette ki részét. A helybeli magyar ref. egyház javára rendezett ünnepély szinhelye a Temperence Hall volt, ahol szombat este Wharton hazafias magyarsága szép számban jelent meg. Kölcsey Himnusz-a, amelyet a közönség énekelt, vezette be az ünnepélyt. Ezt követte az egyház lelkészének, *Bogár Lajos*-nak magas szárnyalásu ünnepi beszéde. Majd *Azary János*, a bloomfieldi theologia egyik hallgatója szavalta el tüzzel-hévvel, lelkesen a „Magyarok Istené"-t. Utána a Kossuth-nótát énekelték remek, összecsengő duettben *Bogár Etelka* k. a. és *Azary János*. Ezt követte *Berczik Árpádnak* hatásos népszinműve, „A parasztkisasszony", a következő szereposztással: Kelemen Tamás: *Jágyi György*, Matild, neje: *Bogár Etelka* k. a., Jolán, leányuk: *Bertha Miklósné*, Rezeda Marczel: *Zander József*, Fidibusz Friczi: *Kiss Ferencz*, Zerge Pista: *Grün Bernát*, Fonák Laczi: *Nagy Mihály*, özv. Gönczöl Jánosné: *Garanyi Jánosné*, Fátyol Gergely: *Fodor Albert*, Sánta Matyi: *Győri András*, Fonyó Ferenczné: *Gál Zsófika* k. a., Ágnes leánya: *Danilás Juliska* k. a., Kolompár: *Gergely Sándor*, Viki szobaleány: *Király Erzsike* k. a., Gereben: *Pető István*. A szereplők egytőlegyig pompásan állották meg helyüket. Nagyobb szerepeikben kitüntek: *Bertha Miklósné*, akinek „Parasztkisasszony"-a valóban figyelemreméltó alakitás volt. Érczes, tisztán csengő szopránja rászolgált a közönség tapsaira. Tisztelői szép virágcsokorral lepték meg. Bogár Etelka k. a. a „Matild" szerepében disztingvált játékával tünt ki. Alakitása már a müvészi ábrázolás határait érintette. Garami Jánosné, Gál Zsófika, Danilás Juliska és Király Erzsike k. a. szintén tehetségük legjavát adták. A férfigárdában Jágyi Györgyről, Zander Józsefről, Kiss Ferenczről, Grün Bernátról, Nagy Mihályról, Fodor Albertről, Győri Andrásról, Gergely Sándorról és Pető Istvánról kell elismeréssel megemlékeznünk. *Katócs Ferencz* pompás sugó volt. A rendezői tisztet Vass János töltötte be lelkiismeretesen. A szinielőadást egy szimbolikus élőkép, a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség" követte, amelynek összeállitása Jágyi György ügyességét dicséri. A „Szabadság"-ot Jágyi György, az „Egyenlőség"-et *Bertha Miklósné*, a „Testvériség"-et Kiss Ferencz ábrázolta. Az élőkép ragyogóan szép volt. Az ünnepély végeztével lendületes szavakban *Bertha Miklós* köszönte meg az egyház nevében a közönség szives érdeklődését és támogatását. Örömmel szegezzük le ez alkalommal is azt a tényt, hogy mióta Bogár Lajos lelkész áll a whartoni magyar református egyház élén, a magyarság közmüvelődési, kulturális törekvései mind nagyobb és nagyobb arányokban érvényesülnek, bár, mint magyar közéletünk minden igaz harczosának, a legellentétesebb áramlatokkal kell megküzdenie. — Az egyház vezetősége ez uton is köszönetet mond s itt nyugtázza az alábbi felülfizetéseket: Henry Myhus Co. [Patterson, N. J.] $1, Pollák Lajos [Wharton, N. J.] 75 cent, Katócs Ferencz $2. És köszönetet mond az egyház vezetősége Bertha Miklósnénak, aki a nemes czélra az angolság körében gyüjtött 3 dollárt. Az ünnepélyen megjelenteknek pedig, a szives támogatásért, hálás köszönetet mond a *whartoni magyar ref. egyház tanácsa.*

A MÁRCZIUSI BIZOTTSÁG ÁLTAL RENDEZETT ÜNNEPÉLY, melyet tizennégy egylet csatlakozásával tartottak meg vasárnap a new yorki Manhattan Lyceum termében, kitünően sikerült. Az ünnepélyt *Szarka Károly* nyitotta meg rövid beszéddel, majd az *elizabethporti magyar dalárda* énekelte el kifogástalanul a himnuszt. *Kozma Arthur* dr. mondotta el az ünnepi beszédet, mire a new yorki magyar színészek bemutatták az *„Aranylakodalmi"* három jelenetét. *Révész Ede* elszavalta a *Talpra magyar!*-t, majd az *Ifj. Kör és Daltestülete* énekelt hazafias dalokat.

MÁRCZIUS 15-IKE MCKEESPORTBAN. A mckeesporti magyar politikai klub az ottani összmagyarság részvételével a Schwarz-Hallban tartotta a márczius 15-iki ünnepséget, a melyen az ünnepi megnyitót *Nagy Sándor* mondotta. Alkalmi beszédeket mondottak: *Winter Béla*, tiszt. *Borsos István* ref., főt. *Korács Kálmán* római kath. és főt. *Gorzó Bálint* és főt. *Balogh Mihály* görög kath. lelkészek, ifj. *Szájbert János*, *Gáspár Gyula*, *Szabó Géza*, *Koós Lajosné*, *Kendi Ferencz*, *Ceranko Mariska* zongorajátékkal járult az ünnepélyhez, *Cs. Farkas Károly* és *Garalér Ignácz* szavaltak, *Beke Feri* és *Horváth Gusztáv* énekeltek.

A HALÁL TORKÁBAN. Johnstownból jelentik lapunknak, hogy *Senko A. P.* tót honfitársunk, aki három fiával a minap kikocsikázott, csodás módon menekült ki a halál torkából. Amint hazafelé kocsikáztak, egy villamos kocsi beléjük ütődött és Senko a fiaival együtt nagy körben az utcza kövezetére zuhant. A gyermekek csak könnyebben sérültek meg, Senko azonban orvosi segitségre szorult.

KITÜNTETETT NEW YORKI BANKÁR. *Brodsky Ferencz* urat, a *Brodsky és Sorák* new yorki bankczég beltagját kitüntetés érte a minap. Ferencz József császár és király a Ferencz József-rendet adományozta neki. Brodsky ur a legmegbizhatóbb bankárok egyike és New Yorkban általános tiszteletnek örvend.

CSILLAGOS LOBOGÓ ALATT: *Miskolczi Henrik*, aki hosszabb időn át egy new yorki magyar lapnak volt munkatársa, most odahaza Győrött van a hirlapirodalom szolgálatában. *„Csillagos lobogó alatt"* a neve egy könyvnek, melyet most kiad s amelyben amerikai történeteket mond el. A könyvhöz *Hoenning O'Carroll* báró volt new yorki főkonzul, jelenleg tokioi nagykövetségi tanácsos irt előszót. A 320 oldalra terjedő könyv ára 1 dollár. Miskolczi new yorki barátai, akik a könyvet megrendelni óhajtják, a pénzt erre a czimre küldhetik: *Miskolczi Henrik*, Apácza-utcza 44, *Győr*.

N. Y. Magyar Republikánus Klub

RENDES ÉVI BÁLJA

PÉNTEKEN, MÁRCZIUS 26-ÁN ESTE FOG MEGTARTATNI

A Terrace Garden

nagytermében, 154 East 58-ik utcza, a 3-ik és Lexington Ave. között.

A TISZTA JÖVEDELEM EGY RÉSZE A NEW YORKI MAGYAR MENHÁZ JAVÁRA FORDITTATIK.

CSÁRDÁSVERSENY

BELÉPTI DIJ EGY FÉRFIU ÉS EGY HÖLGY RÉSZÉRE: $1.

Kapossy Károly czigányzenekara és egy amerikai zenekar.

AKI TEHETI, JELENJÉK MEG MAGYAR JELMEZBEN.

Aki a husvéti ünnepekre

KITÜNŐ JÓ MAGYAR BORT ÉS PÁLINKÁT AKAR BESZEREZNI, AZ KÜLDJE BE RENDELÉSÉT

már most

A MAGYARORSZÁGI BORTERMELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK NEW YORKI KIRENDELTSÉGÉHEZ.

Levélczim: Leopold Molnár, Pres.,

200 EAST 10th ST., NEW YORK.

Állandóan raktáron tart Magyarországból importált asztali- és csemegeborokat, Szamorodni és Tokaji borokat, Szilvóriumot, Borovicskát, Cognacot, pezsgőbort és kitünő magyarországi likőröket.

SZABADALMAKAT

Kieszközöl bel- és külföldön s azok eladását és értékesitését közvetiti

Herzog Zsigmond

az Egyesült Államok szabadalmi hivatalában bejegyzett szabadalmi ügyvivő és a budapesti kir. müegyetemen végzett okleveles mérnök. 116 NASSAU STREET, NEW YORK. Este és vasárnap 955 Second Ave.

lán, sőt bizonyára furcsán hangzik ez egy leánytól. Mindegy, mielőtt eljöttem ide, levetettem magamról minden álszemérmet. Sőt tovább megyek, bevallom azt is, hogy én ezt a tanácsot nemcsak helyesnek tartom, de követni is akarom. Holnap fel akarok utazni Pestre és be fogok iratkozni valami sziniiskolába. Színésznő azonban aligha lesz belőlem, mivel nincs tehetségem. Tudom tehát előre, világosan is látom és ön előtt se titkolom, hogy ez a lépés a színésznői pályára nem egyéb, mint a rosszaság megkezdése. De — és itt jön az ön szerepe, kedves mester, — mondja meg most az én sajátos esetemre vonatkozólag, amit ugy általánosságban megirt: tehetek én egyebet, mint ezt, ha valahogyan ki akarok menekülni abból a szük, szürke nyomorgó állapotból, amelyben a mai szegény, nagyon szegény nő él. Nem mondom el önnek részletesen családi körülményeimet. Untatnák ezek. Csak annyit mondok, hogy az apám egy szegény ószeres. Piszokkal kereskedik és piszokban él. Az anyám egy csomó gyereket igyekszik mosással, öltöztetéssel, neveléssel ettől a piszoktól megkülönböztethetővé tenni. De nem sikerül: testvérkéim rám mindig a mozgó piszok, a megelevenedett ócska nadrágok és foltos mellények benyomását teszik. Egyszóval: sötétség, szenny, szegénység, ez az én mai életem. Rendes tuon, férjhezmenés vagy munka által pedig nem menekülhetek ebből a nyomorból, csak folytathatom. Mit tegyek hát? Igyekszem más, kevésbé tisztességes uton kijutni belőle, felfelé jutni. Igen, felfelé, mert bennem, mindeme nyomor tetőzéseül, valami hallatlan, kimondhatatlan vágy él a szépség, tisztaság, ragyogás, életélvezés, sőt gazdagság, jólét, kéj után. Igen, önnek bevallom, mert tudom, nem fogja hiuságnak vagy léha élvezetsóvárgásnak nevezni: nekem rettenetes az a gondolat, hogy én meghaljak, anélkül, hogy mindazt a sok szépet, azt a töméntelen ragyogást, azt a kimerithetetlen sok élvezetet, a mit a világ a gazdagoknak, hatalmasoknak, müvelteknek kinál, meg ne izleltem volna. Igen, rettenetes. Nem is állitom azt, amire pedig gondolok gyakran, hogy nekem mások által dicsért, finom érzékemnél, eszemnél, szépségemnél fogva jogom van e ragyogások élvezésére. Mit tudom én, mi a jog, kinek mire van joga. Csak azt tudom, hogy hallatlan, lélegzetfojtogató, könyfakasztó vágyat érzek az élet nagyszerü szépsége, mámoritó boldogságai iránt, amit a gazdagok bőven babzsolnak s ami a szegénynek, tehát nekem is, elérhetetlen. Ez a vágy évek óta s nap-nap után, óráról-órára gyötör. Egy szép virág, egy elegáns ruha, egy verőfényes nap, egy szép ember, mind-mind felébreszti.

— Főleg egy szép ember, — szólt közbe mosolyogva Kaposi.

A leány egész nyugodt maradt.

— Az élet, az egész élet bódit el mámoritó gazdagságával, amelyek elől azonban el vagyok zárva. S ezt látva, ezt érezve lépek arra a pályára, melyről tudom, hogy az ugynevezett bünbe fog vinni, de amelyről remélem, hogy felfelé, ezekhez a szépségekhez is elvezet. Azt is tudom, nem lesz tökéletes az élvezetem, ha azt nem igaz uton nyerem el. A bün érzésének ize kissé meg fogja keseriteni ezeket az édességeket. De mindegy, inkább kell nekem a tökéletlen, csorba életöröm, mint a tökéletes, változatlan nyomoruság. Látja, ezzel az elhatározással jöttem önhöz, kedves mester. Mielőtt azonban ezt az elhatározást maga a tett követné, mégis akartam hallani a maga szájából valami megerősitést, valami támogatást. A sorsomat, saját magamat a kezébe akartam letenni. Tudom, ön teljesen elfogulatlanul, nagyképüség és alakoskodás nélkül fog tanácsot adni. Nem fog hazug erkölcsi frázisokat a fülembe dörögni s igazi, javamat szolgáló tanácsot fog adni. Kezdem tehát: lépjek-e ara az utra, amely a világ szerint csak a rosszra vezet, valóságban azonban számomra az egyetlen ut felfelé, vagy pusztuljak el a piszokban? Feleljen erre, mester!

A leány itt elhallgatott s igéző meseszemeit fürkészően és odaadóan fordította az iró arcza felé. Kaposi valami hirtelen támadt, mély rokonszenv és szinte megdöbbentő csodálat hatása alatt szemlélte a leányt. Ez a szenvedő szépség, mely most egy élet-fordulópont izgalmaitól megrázottan, még szenvedélyesebben tündökölt, csodálatos érzés-vegyületet dagasztott fel lelkében. Az érzéki vágy, a leány ölelése, csókolása után, viaskodott valami apostoli, atyai hajlammal, mely a szegény, szenvedő teremtés megvigasztalására és megsegitésére ösztönözött. Regényes álmok a szegénységből kiemelt szép leányról, a ragyogóvá öltöztetett, boldoggá felmagasztositott Hamupipőkéről, erdő mélyén talált és hazavitt szerény, de bübájos virágról suhantak át öntudatán. Halványan, erőtlenül, de átsuhantak. Aztán azonban urrá lett rajta megint a világos látás, a józan, férfias gondolkodás és közelebb lépve a leányhoz, igy szólt:

— Kedves kisasszony, előre tudom, hogy nem lesz megelégedve azzal a felelettel, amit adok, de én azért mégse fojtom azt el. Pillanatnyilag magára és talán reám nézve is kellemesebb volna, ha azt mondanám: igaza van, drága nő, menjen tehát a fénybe, a gyönyörbe, a bünbe s a hasonló jókba. Ez hatásos, ez pathetikus, ez, a maga szemében legalább, következetes volna. S én még se teszem. És pedig azért, mert a maga előbbi bámulatosan értelmes, szenvedélytől átizzott, vágyaktól forróvá tett szavai közben én alaposan, érdeklődve néztem, fürkésztem magát. Nem akarok bókokat mondani: a maga szépsége tényleg bámulatos. Finom, nemes, előkelő, mint egész lénye. De, bocsásson meg, azt is láttam, hogy ez a sok szépség egy vézna, gyenge, törékeny, tulfinomult testen nyilatkozik meg. Maga, drága nő, hasonlit a melegházakban tenyésztett chrisantemumokhoz, amelyeknek szirombőségét saját szára már nem birja. Magában is töméntelen a szépség, a finomság, a nemesség, testi és lelki értelemben, de hiányzik az erő. Ahhoz a pályához, melyre maga most, ahogy oly szép őszinteséggel bevallotta, lépni akart, nemcsak szépség kell, hanem erő is. Persze nem annyira az izmok erőteljessége, a hus szilárdsága, habár ez se mellékes, hanem idegerő. S ami ezzel rokon: közönségesség, durvaság, kiméletlenség, czinizmus; röviden: komiszság. Ez, látom tisztán, nincs meg magában. Maga szegény és szép, ez érthetővé teszi, hogy hajlama van a kokottságra. De gyenge, finom, nemes és ez kizárja, hogy érvényesüljön. Mert, édesem, nemcsak a politikában, nemcsak az irodalom terén, nemcsak a szinházaknál: a szerelmi piaczon is a közönséges, a hitvány győzelme a nemes fölött a nagy természeti törvény.

Weiss Magda előbb tágranyitott, aztán lesütött szemekkel hallgatta ezt a beszédet. Mint egy könyörtelen, halálos itélet, ugy hatott rá ez a józan, hideg beszéd. S különösen fájt neki, hogy éppen Kapositól hallja, akitől bátoritást és talán, lelke legmélyén, önmaga előtt be nem vallva, — fölemelést várt volna.

Nemes izlése azonban győzött s vita, ellentmondás nélkül felállott és bucsuzásra nyujtota a kezét:

— Uram, ön egyetlen birtokomat, a reményemet, tépte szét. De azért mégis köszönöm, hogy őszinte volt.

Kaposi kezet szoritott vele; finom, a munka roncsolásai daczára nemes kezét néhány másodperczig ujjaival átölelve tartotta. S ezalatt arczával a leány forró, reszkető tüzü szemeihez közeledve, halkan szólt:

— Magda, még valamit mondok magának. Vannak pillanatok, vannak fordulópontok az életben, amikor az ember nem fogad el tanácsot, nem kérdez meg mást, hanem a sajá. ösztöne, hajlama szerint cselekszik. Én a m. ga kérdésére más tanácsot nem adha. tam, mint ezt: ne tegye azt, amit akari. De hozzáteszem ehhez a tanácshoz a másikat: ne fogadjon el élete sorsát eldöntő dolgokban tanácsot!

Felcsillanó szemek, megreszkető ajkak, két kéz ideges összecsapása jelezte azt a nagy, felszabaditó hatást, melyet ez a néhány szó előidézett.

— Most pedig, — szólt Kaposi, — ne beszéljünk tovább erről. Mindenesetre gondolkozzék maga s ne törődjék azzal, amit mondtam. Ha pedig esetleg mégis feljön színésznőnek Pestre, akkor keressen fel s akkor megint beszélgethetünk.

MEGIJEDT KARDALOS.

Jászai Mari makói vendégszereplése.

Jászai Mari, a budapesti Nemzeti Szinház nagyhirü müvésznője, valamikor a makói szinházban eljátszotta hires szerepét, Medeát.

Valahogy hirtelen megbegedett az egyik színész s szerepét egy kóristának kellett eljátszania.

A harmadik felvonásban be kellett jönnie, hogy a már duló-fuló Medeának a következőket jelentse be:

— Jason eljegyezte a királyleányt!

Szerepének ezt a részét derekasan el is végezte. Minden habozás nélkül, értelmesen és hangosan mondta el e szavakat.

Medea nagy kitörése következik ezután. Magánkivül rohan a hirmondóra, nekieseik, vadul a fülébe sikolt és jól megrázza.

A szegény kardalos nem volt elkészülve erre a kitörésre. Ijedten és könyörögve szólt Jászainak:

— *Ne bántson kérem! Nekem az igyelő parancsolta, hogy ezt mondjam.*

A BEVÁNDORLÓ
érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
Szerkeszti és kiadja: SINGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Tóth Béla ur egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviseletével megbizva.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... $3.—
Egyesült Államok egész évre..... $2.50
Magyarország egész évre..... $4.—

THE IMMIGRANT
A periodical devoted to the interests of Immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Edited and published by: MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.

Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Johnstown offices: 316 Chestnut street.
Manager: Emil Dzubay.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... $3.—
For the United States, 1 year..... $2.50
For Hungary, 1 year..... $4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Rendjeleső jutott most egyszerre Amerikában élő osztrákoknak és magyaroknak. Hogy az osztrákoknak jutott, azt értem. Ők jubiláltak deczember másodikán. De mi réven jutottak magyarok Ferencz József különös kegyéhez?

* * *

— Tisza István, igy irják a hazai lapok, hosszu hallgatás után megszólalt és Wekerle Sándor azonnal magáévá tette kormányelnöki elődjének álláspontját. Miként a varjuk, ugy a hatvanhetesek sem vájják ki egymás szemét.

* * *

— Roosevelt kedden utazik. Elviszi magával a fiát is, habár egy tudós tanár figyelmeztette, hogy az afrikai éghajlatnak és az ott uralkodó betegségeknek nem fog ellenállhatni. A hős daczol a veszedelemmel, ha a sors veszedelemmel szembesiti őt. De Roosevelt iránt érzett határtalan tiszteletünk daczára sem tudunk abban hősiességet találni, hogy kedvtelésből keresi a veszedelmet.

* * *

— Egy apa azzal az indokolással ölte meg a három gyermekét, hogy nem akarja őket az élet keserves küzdelmeinek kitenni. Ember, akinek ilyen életnézetei vannak, már akkor követett el sulyos bünt, amikor gyermekek apjává tette magát.

* * *

— Rixa Sándor dr. meghalt, mint ezt lapunk más helyén jelentjük. Derék öreg ur volt, aki itt New Yorkban még orvosi hivatását is a közélet szolgálatába állitotta. Mégis hányszor gázoltak végig rajta még olyanok is, akik a közért nemcsak hogy nem áldoztak, hanem a köznek ártottak. A szegény öreg orvos, bár fájtak neki a meghurczoltatások, folytatta jóságos müködését. Most kidőlt a sirból, amelyre ha egyebet nem tehetünk, rakjuk le a hálás megemlékezés nefelejcs-koszoruját.

* * *

— A „Times“ nevü előkelő new yorki angol napilap, mint ezt lapunk márczius tizenötödiki számában megirtuk, abból az alkolmból, hogy Roosevelt az Outlook-ban az ujságirásról irt, neheztel a volt elnökre, amiért ez támadást intéz más ujságok ellen.

* * *

— A „Times“ azt irja, hogy a más lapokkal való veszekedés már rég divatját multa, hogy az angol ujságirók rég felhagytak egymás nyilvános meggyanusitásával és megrágalmazásával, mert már rég felfedezték azt, hogy a közönséget az ilyesmi nem érdekli, hogy a személyeskedés nem ujságirás, hogy árt az ujságirás tekintélyének s hogy különben is durva dolog.

* * *

— Mikor fogjuk mi amerikai magyar ujságirók ugyanezt felfedezni? Mikor fogunk mi is azon lenni, hogy egymás tekintélyét emeljük? Mikor fogjuk a tollat megszentesitett eszköznek, nem pedig vasvillának tekinteni? Mikor?...

AMERIKAI DOLGOK.

GYILKOSSÁG EGY SZÁLLODÁBAN. Borzalmas gyilkosság történt a héten New York egy szállodájában. A 64 Whitehall Stret alatt levő Eastern Hotel éjjeli üzletvezetőjét, Balante-t kedden reggel halva találták a hotelben. Az üzletvezető az előcsarnokból nyiló kis szobában feküdt nagy vértócsa közepette. Koponyája be volt zuzva, nyaka félig átvágva.

A gyilkosság nyilvánvalólag rablási szándékkal történt. A tettesek elszedték az áldozat óráját és láncát, fiókjából 78 dollár készpénzét, azután megkisérelték a pénzszekrényt is feltörni, mely 3000 dollárt tartalmazott. Ez azonban nem sikerült.

A rendőrség több nyomot felfedezett már, de határozott adatot a tettesek kilétére nézve eddig még nem sikerült találni.

AZ AFRIKAI VADÁSZAT. San Franciscoban van egy Smiley nevü kapitány, aki a bur háboru alatt megfordult azon a vadászterületen, amelyet Roosevelt magának kiszemelt. Smiley levelet irt Rooseveltnek, melyben felvilágositja, hogy a terület, melyet magának kiszemelt, nem alkalmas oroszlánvadászatra. Ezen a helyen előzőleg már annyi vadász járt, hogy ott oroszlán már nem igen van, s ha egyet-kettőt talál is, azok elszaladnak, ha a vadászt messziről meglátják. Ajánl azonban neki egy más helyet, ahol falkaszámra találhat elefántokat. Roosevelt udvarias levélben azt felelte a kapitánynak, hogy utiterve már megvan állapitva, s azt nem hajlandó megváltoztatni.

ARANY OHIOBAN. Massilon-ból, O. jelentik, hogy ott egy farmterületen, Beach Grove környékén gazdag aranyeret találtak.

A KERESKEDELMI MINISZTER NEW YORKBAN. Nagel, az uj kereskedelmi miniszter a héten New Yorkba érkezett, a bevándorlási hivatal megvizsgálására, ahol egyszersmind tanulmányozni fogja a bevándorlási viszonyokat.

A HELYZET NICARAGUÁBAN. A nicaraguai követ, Espinoza azt jelentette ugyan a washingtoni kormánynak, hogy Nicaraguában minden csendes, azonban Knox külügyi államtitkár a más oldalról beérkezett jelentésekkel szemben nem látja ily derüsnek a helyzetet, s inditványt szándékozik tenni a nicaraguai vizeken levő hajóraj megerősitésére. Mindenekelőtt azonban egy megbizottat fognak kiküldeni a helyzet tanulmányozására.

UJ ÜNNEP. A washingtoni képviselőházban Lafean képviselő inditványt tett arra nézve, hogy október 12-ike, Amerika felfedezésének napja törvényes ünneppé avattassék.

BRYAN UJABB SZEREPLÉSE. Chicagoban a héten William J. Bryant egy ujságiró meginterjuvolta szövetségtanácsosi jelöltségére vonatkozólag. Bryan kijelentette, hogy ha a demokrata pártnak esélyei lesznek Nebraskában, amit most még nem lehet egész határozottsággal megállapitani, ugy 1911-ben elfogadja a jelöltséget szövetségtanácsosi állásra.

A BÉKE JELÉBEN. Az Ohio állambeli Bridgeportról a bányászok békésebb hangulatáról ad hirt a táviró. Lewis, a bányászok vezére csak elismerést kiván s kijelentette, hogy jogaik elismerését minden igyekezetével békés uton akarja megszerezni. Amennyiben azonban ez lehetetlen volna, megszerzi más uton, mert annak a 168.000 kőszénbányásznak küzdelmére a kasszában 5,000.000 dollár áll rendelkezésükre. S ezt a pénzt hajlandók az utolsó centig feláldozni, mert hiszen a szervezet létkérdéséről van szó.

SZTRÁJK ELŐTT. Az Amalgamated Iron, az aczél- és bádogmunkások, valamint a Reading Iron Co. munkásai sztrájkra készülődnek. A sztrájk oka a munkabérek április elsején történendő leszállitása.

ÁLLAM, VAGY UNIÓ? Danvilleban, Ill. az ottani szövetségtanács ülésében Wright biró megtagadta a polgárjog megadását egy William Strong nevü bányásznak; Wright biró ugyanis megkérdezte Strongtól, hogy az esetben, ha az Egyesült Államok törvényei és a bányászunió szabályai egymással összeütközésbe kerülnek, melyiknek engedelmeskedne? Strong azt felelte, hogy „természetesen az uniónak“. A biró erre megjegyezte: „Nem adhatom meg a polgárjogot olyan embernek, aki az unió szabályait az Egyesült Államok törvényei fölé helyezi.

EGYÜTT A HALÁLBA. Egy viszszavonultan élő öreg házaspár, Philip Dietzel és felesége közös akarattal öngyilkosságot követtek el Glendale-ban levő lakásukon. Az öreg férj álmatlanságban és asthmában szenvedett, s elhatározta, hogy megválik az élettől. Felesége erre kinyilatkoztatta, hogy nem szándékozik urát tulélni és ő is vele fog halni. Elhatározásukat közös megegyezéssel végre is hajtották. Mindketten meghaltak.

NEW YORK KÉPE.

A nyomor még mindig megdermesztően nagy.

A munkanélküliek hadserege, mely a közjótékonyságra van utalva, New York városában még mindig megdermesztően nagy.

A munkanélküliek teljes számát megállapitani lehetetlen, annyit azonban *hivatalosan* megálapitottak, hogy New York városában százezer *szervezett* munkásnak, tehát ipari munkásnak, még mindig nincsen betevő falatja. S ezeknek helyzete már csak azért sem fog javulni a közel jövőben, mert, mint ezt vezérczikkünkben fejtegetjük, a törvényhozás gondoskodott arról, hogy a válalkozók legalább ez idő szerint ne kezdhessék meg a termelést.

Egy komoly amerikai lap a társadalmi forradalom veszedelméről beszélt a minap. Annyi bizonyos, hogy az üres gyomor a legrosszab btanácsadók egyi-gyomor a legrosszabb tanácsadók egyi-

MI A CSIRKEFOGÓ?

Kovács Lajos plébános magyarázata.

Kovács Lajos new yorki magyar plébános tudvalevőleg sajtópert inditott lapunk szerkesztője ellen. A tárgyalás folyamán szóba került az is, hogy a szeretet és béke e kiváló papja — csirkefogónak nevezte a „Bevándorló“ szerkesztőjét.

Kovács Lajos plébános erre ESKÜ alatt azzal védekezett, hogy ő a szerkesztőt nem akarta megsérteni, mert a „csirkefogó“ nem sértés.

Ez annyit jelent, magyarázgatta *eskü alatt* Kovács Lajos plébános, hogy Singer megfogott egy csirkét. Én is megfogtam már egy csirkét s igy én is csirkefogó vagyok.

A NAGYVILÁGBÓL.

NAGY ZAVARGÁSOK PRÁGÁBAN. A hétfői nap folyamán a csehek Prágában ujabb zavargásokat rögtönöztek, melyek rendkivüli méreteket öltöttek. A zavargásnak nem kevesebb, mint 158 áldzata van a németek között, akiket a felbőszült cseh csőcselék sulyos bántalmazásban részesitett. Huszonnyolczan ezek közül olyan sulyosan megsebesültek, hogy be kellett őket vinni az őrszobába, ahol a gyorsan előhivott orvosok sebeiket bekötözték.

Számos letartóztatás is történt. A tömeg meg akarta támadni a rendőrség épületét is, hogy a foglyokat kiszabaditsa, de fegyveres katonaság segitségével sikerült őket szétoszlatni.

A FRANCZIA POSTÁSOK SZTRÁJKJA. A párisi postások sztrájkja kezd mindig nagyobb arányokat ölteni és ezzel együtt veszélyesebbé válni. A posta-, távirda- és telefonszolgálat az egész országban demoralizálva van.

Francziaország összeköttetése a külfölddel — kivéve az Egyesült Államokat — teljesen el van zárva. Csomagok és levelek milliószámra érkeznek a külföldről, de a vasuti állomásokon és a postaépületben hevernek kézbesitetlenül.

A közönség rokonszenve mindamellett a sztrájkolók mellett van.

A sztrájk éle főleg Simyan postaügyi államtitkár ellen irányul, mert az ő magatartása és eljárása mérgesitette el a kedélyeket annyira, hogy az sztrájkban tört ki. Általános hiedelem, hogy Simyan lemondása esetén az egész sztrájk rögtön véget érne.

UJ VENEZUELAI KÖVET. A venezuelai kormány Pedro Ezequiel Rojas-t, akit a legjobb venezuelai diplomatának ismernek, kinevezte Washingtonba nagykövetté. New yorki konzullá Jacinto Lopez-t nevezték ki.

LÁZADÁS CUBÁBAN. A cubai csendőrségből két csendőr és egy hadnagy, akik Vueltasban állomásoztak, otthagyták a szolgálatot és lovaikkal, valamint teljes felszerelésükkel az erdőben ütöttek tanyát. Innen indulnak szét, hogy a népet lázadásra birják. A kormány erélyes intézkedésre készül ellenük, mert fél, hogy daczára az összeesküvők kis számának, ezalatt nagyobb arányu összeesküvés lappang.

A TÖRÖK-BOLGÁR MEGEGYEZÉS. Szent-Péterváron a héten aláirták azt a szerződést, mely megállapitja a Törökországnak nyujtandó kárpótlást Bulgária függetlenségének elismeréséért. Ezzel a bolgárok és törökök közt felmerült ellentétek végleg elsimitottaknak tekinthetők.

ANGOLOK ÉS NÉMETEK. Az a lázas gyorsaság és buzgalom, amivel a németek flottájukat fejlesztik és szaporitják, ugy látszik nagy aggodalmat okoz az angoloknak. McKeuna tengernagy a héten az angol képviselőház ülésén kifejezést is adott ennek az aggodalomnak, mondván, hogy a nehéz pénzügyi viszonyok daczára is a kormány kötelessége arra törekedni, hogy az angol flotta erősödése a németekével lépést tartson.

AMERIKAI ORVOSOK AZ OSZTRÁK HADSEREGBEN. A kilátásban levő háboru folytán Ausztriában és Magyarországban a közönség izgatottsága nőttön-nő. Ugy az osztrák, mint a magyar képviselőket a választók a kérdő levelek és sürgönyök ezreivel zaklatják.

Nagyszámu amerikai orvos, akik a bécsi egyetemen folyó előadásokat hallgatják, felajánlotta szolgálatait a hadseregnek háboru esetére. Az ajnálatokat nagy örömmel azonnal elfogadták.

Az osztrák parlamentben szerdán Bienerth miniszterelnököt többen meginterpellálták a kilátásban levő háboru ügyében.

Bienerth azt felelte, hogy határozott választ nem adhat, de ajánlatos lesz az ujonczozási törvényt gyorsan megszavazni.

Azokat a tiszteket, akiknek szolgálati ideje lejárt, felkérték a hadseregbe való ujra belépésre.

KIVÁNDORLÓK PÉNZE.

Andrássy és a hamburg—amerikai vonal.

Budapestről irják a lapok:

A kivándorlás ujra dus üzletté kezd válni. A nyomoruság és a népellenes, függetlenségellenes kormányzás üzi tömegesen a tengerre a magyarságot, nagy örömére a hajóstársaságoknak, a melyek viaskodnak és harczolnak a nyomoruság pénzei után. A Cunard fiumei hajóira sokszor olyan tömegekben jelentkeztek a kivándorlók, hogy nem fértek el. A Cunard kénytelen volt vasuton elszállitani őket Hamburgba, ahol a Hamburger—Amerika Line hajóin jutottak el az uj világba. A belügyminiszter most váratlanul, meglepetésszerüen eltiltotta a kivándorlóknak a Hamburg—Amerika Linere való irányitását. A rendelet persze sem a nép nyomoruságán, sem a kivándorláson nem változtat, de nem is árt. Nagyon érdekesek azonban a rendelet előzményei, amelyekről pontos adatokat szerzett *A Nap* tudósitója.

A Hamburg—Amerika Line tagja a német hajós-szövetségnek, amely kézzel-lábbal hadakozik az uj magyar kivándorlási törvény ellen. Nem voltak hajlandók a kaucziót a magyar értékekben letenni, sőt a Hamburg—Amerika következetesen megtagadta a kivándorlók után az államnak járó illeték lefizetését is. Minden felszólitás, követelés hiábavaló volt: a Hamburg—Amerika sok ezer koronára rugó tartozását nem fizette meg. Ellenben buzgón fejlesztette a titkos kivándorlást és ügynökei utján tömegesen toborzotta össze az embereket, akikkel szemben nem kell semmiféle törvénynyel törődnie.

A belügyminiszter végre radikális eszközhöz nyult és eltiltotta a nyakas német társaságot a kivándorlás közvetitésétől. Igy talán mégis megpuhul a kemény Hamburg—Amerika és hozzájut pénzéhez a kivándorlási alap, sőt esetleg észretér a Norddeutscher Lloyd is, amely szintén szembeszállt a magyar kormánnyal s komolyan megérdemli, hogy kiebrudalják az országból.

JÓ KERESET.
Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábákra szükség van. Irjon e czimre:
BÁBAKÉPZŐ INTÉZET
8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

Vidder Emil
IMPORTER.
IRODA: 40 AVE. C. PINCZE: 44 AVE C. NEW YORK.
Legnagyobb ásványvizraktár az Egyesült Államokban. Állandóan raktáron van: Mohai Ágnes, Margit, Bikszádi, Bártfai, Parádi ásványviz.
Palugyay által Pozsonyban üvegezett eredeti borok nagy választékban kaphatók. Uj árjegyzéket kivánatra bárkinek megküldi.
GYÓGYBOROK ÉS GYÓGYCOGNACOK NAGY VÁLASZTÉKBAN.
A BORSZÉKI GYÓGYVIZ EGYEDÜLI FŐRAKTÁRA AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN.
A Borszéki viz clevelandi egyedüli képviselője a „Vörös-Kereszt Gyógyszertár, 8901 Buckeye Road.

Magyar fogorvos
Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
233 EAST, 10 UTCZA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig.
VASÁRNAP: Reggeli 10-től délutáni 1-ig.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE
— Alapittatott 1890-ben. —
Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

A LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ BANKÁR HAJÓ ÉS VASUTIJEGY IRODA
KISS EMIL
104 SECOND AVE. NEW-YORK

WÁRADY LAJOS
Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

TRENTONI GOZFURDO
TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK
132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J.
Jegyek Tóth Béla urnál is kaphatók:
517 S. BROAD STREET.

John R. Pfarr
319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa.
Szálloda, ahol igazi Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kiszolgálás. (márcz. 1.)

Habsburg-kávéház
188—190 MÁSODIK AVENUE, A 12-IK UTCZA SARKÁN.
Tulajdonos: HERZ E.
Kitünő magyar ételek és italok. Pontos kiszolgálás. Minden este zene.

Pallas Hotel
528 WASHINGTON Ave., JOHNSTOWN, Pa.
A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különféle sörök, importált borok nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók.
BETTERMAN GUSZTÁV, tulajdonos.

Hazai dolgok.

Beszélgetés Kuni herczeggel.

BUDAPEST. Nagyszerü vendége volt a képviselőháznak: egy mulatságosan alacsony, tömzsi piros-pozsgás, ferdére metszett szemü, furesa elegánczával öltözött idegen, Kuni japán herczeg Bécsből jött, a Hungária-szállóban lakik, s amint mondani szokás, a két napot Budapest szépségeinek a megtekintésére fordítja. Tizenkét óra volt, a mikor a herczeg három japán ur kiséretében és egy hordár kalauzolása mellett megjelent a Ház folyosóján.

A háznagyi hivatal angol tolmácsot adott a herczeg mellé. Egy lap munkatársa megszólította a kiséret egyik tagját:

— Fkoda örnagy! — mutatkozott be a herczeg legelőkelőbbnek látszó, szemüveges japán kiséröje.

És azonnal hozzátette, hogy legnagyobb sajnálatára nem beszél francziául. Angolul sem tud, csak németül.

— Az a kistermetü ur, valóban Kuni japán herczeg. A fenség azonban a legszigorubb inkognitóban utazik. Gróf Komon néven lakik itt a Hungária-állodában is és ugy utazik egész Európán keresztül.

Egy egészen rövid ideig Kuni japán herczeggel is beszélhetett az ujságiró. Egészen furesa, japán akczentusokkal vegyes franczia nyelven beszélt a herczeg.

— Azt hittem, — mondotta, — hogy megörizhetem inkognitómat. Nincs mondanivalóm. Egy hónapja, hogy Tokióból elutaztam és átkeltem Európába. Egyenesen Bécsbe utaztam. El voltam ragadtatva az osztrák főváros nagyságától, de határozottan meglep az önök fővárosának szépsége is. A parlament épülete egyenesen imponáló an szép.

Megállt, körülnézett, gondolkodott, hogy mit mondhat még:

— Ezek az urak, — szólt, rámutatva a három japánra, — a kiséretem. Fkoda örnagy, Joshi-joka és Ta-ke-dal urak.

— Mit csinál Budapesten, fenség? Hová utazik innen?

— A legszigorubb inkognitóban utazom és ezért még a rendes hivatalos látogatásokat sem teszem meg. Budapestről egyenesen Konstantinápolyba utazom. Konstantinápolyból Oroszországba megyek, ahol az orosz fővárosi nézem meg. Oroszországból visszautazom egyenesen Japánba.

Annuska szerencsétlen szerelme.

BUDAPEST. Wenninger József géplakatos régóta szerelmes volt Márton József czipészmester csinos leányába, Annába és meg is kérte a kezét, de a szülök elutasitották. A huszonhároméves fiatalember revolverrel a kezében állitott be az ideáljához, a Mester-utcza 47. száma alá.

— Mindenkit lelövök, ha nem adják hozzám Annuskát! — mondta az elkeseredett ifju. Márton ijedten zárkózott be, mig a házbeliek nagy ügygyelhajjal lefogták a merénylőt. Wenninger mindenáron ki akarta magát szabaditani, hogy leugorjék az emeletről. Valósággal dühöngött, amikor bekisérték a főkapitányságra. Ott magához tért, lecsillapodott és igy védekezett:

— Nem akartam én bántani senkit. A revolvert csak azért vettem ki, hogy magamat agyonlőjjem. Márton Annáról sokat pletykáltak előttem s azért mentem fel hozzájuk, hogy megtudjam, igazak-e a hirek és ha valóknak bizonyulnak, akkor elpusztitom magamat.

A rendőrség azonban, minthogy a tanuk másképp vallottak, nem fogadta el a Wenninger védekezését és magánlaksértés, valamint életveszélyes fenyegetés czimén letartóztatta.

Eltünt hagyaték.

BUDAPEST. Brachfeld Arnold többszörös háztulajdonos és nagybirtokos a mult év szeptember havában 84 éves korában a Váczi-körut 24. számu saját házában meghalt. Az elhunyt több mint másfélmillió korona vagyont hagyott hátra, melynek nagy részét leánya fogja örökölni. Brachfeld leányának első férje Barber Károly volt, akitől két gyermeke született. Barbertől azonban az asszony elvált és Cserkuti Engel Miksának, a podgyász-szállitó részvénytársaság igazgatójának lett a felesége s ettől a férjétől is két gyermeke született. Brachfeld mind a négy unokájáról bőségesen gondoskodott s végrendeletében meghagyta, hogy melyik unokája milyen részét fogja örökölni a vagyonnak. A 84 éves öreg ur néhány évvel ezelőtt eladta bicskei birtokát kilenczszázezer koronáért s az összegért a fővárosban bérházakat vásárolt. A befolyt házbérek legnagyobb részét a lakásán levő pénzszekrényben tartotta. Mikor Brachfeldet eltemették, az örökösök meglepetéssel tapasztalták, hogy a pénzszekrény teljesen üres, mire Cserkuti Engel Miksa a fiai érdekében feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. Az ügyészség utasitására a rendőrség megindította a nyomozást, miközben Cserkuti Engel Miksa a hagyaték eltünése miatt annyira összeveszett a feleségével, hogy az asszony beadta ellene a válópört. Ez a pör bizonyos tekintetben összefüggésben volt a feljelentéssel s a rendőrség ez irányban is kiterjesztette a nyomozást. Meg akarta állapitani, vajjon a válófélben levő házastársak együtt élnek-e? Időközben jelentkezett a rendőrségen Angyal Ármin, az elhunyt milliomos házgondnoka és Forrai Jenő hivatalnok és azt vallották, hogy Cserkuti Engel Miksa már nem él együtt a feleségével. Az ellenfél ügyvédjének a kérelmére azonban a rendőrség arról győződött meg, hogy a válófélben levő házastársak egy lakásban vannak s ezért a két tanu ellen vizsgálatot inditottak.

A legénykedés vége.

ARAD. Az aradmegyei Mondorlak községben Ruzsán György kovács többekkel fogadott, hogy kocsijának ülését felemeli. Az ülést tényleg fel is emelte, de azonnal összeesett. Bevitték az aradi kórházba s itt rövid szenvedés után meghalt.

Románok a pópájuk ellen.

ARAD. Kurtics község román lakosai nincsenek megelégedve a pópájukkal, Nicorescu Jánossal, aki nemrég töltötte ki a szegedi államfogházban háromhónapi büntetését, amelyet magyarellenes izgatásért mértek rá. A román hivek még jobban megharagudtak a pópára, amikor árverés utján igyekezett behajtani a stólát, aminek megfizetését megtagadták tőle. Mikor bevonult az államfogházba, a község lakossága elhatározta, hogy elmozditja őt az állásából. De szándékuk nem sikerült, mikor látták, hogy erőszakkal sem tudják őt eltávolitani a községből, panaszra mentek a püspökhöz. A küldöttség arra kérte a püspököt, mozditsa el a papot helyéről, mert ellenkező esetben ők *megeszik*. A szónokuk még be sem fejezhette a mondókáját, amikor egy kis kellemetlen epizód zavarta meg a további beszédet. A püspöki aula fedélzetéről ugyanis egy nagy rakás hó esett a küldöttség fejére. A püspök meghallgatta a panaszokat, majd igy válaszolt:

— Látjátok, nincs igazságtok, mert az Isten is büntet benneteket.

Alig végezte be a püspök szavait, megigérve, hogy megvizsgálja az ügyet, amikor váratlanul ő is abban a kellemetlen meglepetésben részesült, amiben előbb a küldöttség tagjai: az ő nyakába is szakadt egy csomó hó.

A gyilkosság szülői szeretetből.

BÁCSMADARAS. Bartos Ferencz gazdag földmives elüzte a háztól feleségét és fiatalabb fiát. Az asszony a tizennyolczéves fiuval együtt Budapestre költözött. János Budapestről hazajött és azt kérte atyjától, ha őt már nem türheti, vegye legalább anyját vissza. Bartos durván rátámadt fiára és ki akarta kergetni a házból s ezt kiáltotta feléje:

— Ha éhen pusztultok, akkor sem törődöm anyáddal!

A fiu ezzel a kiáltással: „Hát akkor apám sem él tovább!“ revolvert rántott elő és kétszer rálőtt atyjára. Bartos az utczára akart menekülni, fia azonban ismét utána lőtt. A harmadik lövéstől találva, a küszöbön összerogyott. Erre János az atyja homlokához szoritotta a revolvert és igy lőtt rá negyedszer. Bartos nyomban meghalt, fia pedig a revolverrel a csendőrségre ment és azt jelentette:

— Megöltem anyám kinzóját, apámat! Fogjanak el!

Öngyilkos tisztviselő.

BÉKÉSCSABA. Stark Béla, a Fonciére biztositó intézet tisztviselője lakása előtt az utczán halántékon lőtte magát és meghalt. Tettének oka szerelmi bánat. Holttestét beszállitották a kórházba.

Rablótámadás a korcsmában.

BEREGSZÁSZ. Kigyós faluban Hartmann Jakabnak az országuton levő korcsmájába beállitott minap este két munkásruhába öltözött ember. Bort kértek és ivás közben hirtelen megtámadták a korcsmárosnét és késekkel összezsurkálták, majd baltával fejbesujtották. Az anyja kiáltására előrohant korcsmárost is életveszélyesen megsebesitették több késszurással. Rablási szándékból követték el a merényletet. Mindkét áldozat a beregszászi kórházban a halállal vivódik. A gyilkosok elmenekültek.

A falu rossza.

ÉLESD. Egy régi bünnek jutott nyomára az itteni csendőrség. Nyolcz esztendővel ezelőtt Toja Péter pesterei gazdaembert meggyilkolva találták. A gyilkosság gyanuja alatt elfogták Blága Tamó pesterei oláh embert, akit azonban bizonyitékok hiján a biróság kénytelen volt felmenteni. Blága azóta valóságos réme lett Pesterének, annyira terrorizálta a falubelieket, hogy birónak is megválasztották. Tavaly lejárt birói mandátuma és a falu, amely megelégelte tulkapásait, vonakodott ujból megválasztani. Blága boszujában halálosan megfenyegette ellenségeit, sőt házaikat is megtámadta. A lakosság a csendőrséget kérte, hogy oltalmazza meg Blága ellen. A csendőrség most pótnyomozást inditott a nyolcz év előtti gyilkosság ügyében is. Huszonöt tanu jelentkezett, akik azt vallották, hogy Blága Tamó ölte meg Toját két másik pesterei gazdaember segitségével. Most persze tovább folytatják a vizsgálatot és Blágát letartóztatták.

Öngyilkos budapesti ügyvéd.

FIUME. Sadovszky József budapesti ügyvéd, fővárosi bizottsági tag, a Saskör és a Katholikus Kör alelnöke, minap délelőtt az itteni Európa-szállódában agyonlőtte magát. A fiumei rendőrséghez intézett levelében idegességét és szivbaját emliti öngyilkossága okául. Egy budapesti ügyvédet kért fel, hogy családját értesitse öngyilkosságáról.

Sadovszky József igen tekintélyes alakja volt a főváros közéletének. Hosszu ideig tagja volt a főváros törvényhatósági bizottságának is, legutóbb pedig a katholikus körnek állott az élén, mint annak elnöke. Egy szerencsétlen családi körülmény azonban erkölcsileg és anyagilag tönkretette. Régebben a köruton saját palotája is volt, amelyet azonban hitelezői elvettek. Szükös anyagi viszonyai aztán arra késztették, hogy egy ideig butorozott szobába huzza meg magát családjával. Az ősz óta a Királyi Pál-utcza 16-ik számu házában lakott négyszobás lakásban feleségével és három leányával. Abbáziába utazott üdülés czéljából; onnan átrándult Fiuméba s öngyilkosságot követett el.

Megölte az erdő.

KAPOSVÁR. A miszlai uradalomhoz tartozó erdőben megfagyva találták Eger Sándor erdészt. Eger boros állapotban éjjel az erdőn hazafelé tartott, de megcsuszott és egy mély árokba esett, hol megfagyott.

Az alkohol áldozatai.

NAGYRUSZKA. Zemplénmegye. Rövid egy hónapon belül két halálos végü szerencsétlenség fordult elő. Mindkét szerencsétlenséget az alkohol idézte elő. Czap György a mult napokban a korcsma ajtajában elesett, végigzuhant a magas lépcsőn s oly sulyos bélszakadást szenvedett, hogy harmadnapra a nagymihályi kórházban, hova operálni vitték, meghalt. A másik tragikus eset most történt, mikor ugyanezen korcsmába délután öt óra tájban benyitott Lescsisin János gazdaember, kinek az ott mulatozó társaság egyik tagja pálinkát rendelt. Amint Lescsisin János kiitta a kupiczát, pár percz mulva eszméletét vesztve, szótlanul összerogyott a korcsma közepén. A szerencsétlen ember másnap kissé eszmélethez jutott, de csakhamar agóniába esett és meghalt alkoholmérgezésben. A korcsmáros ellen többféle kihágásért a gálszécsi főszolgabirói hivatalnál az eljárás megindult.

Holttest a hó alatt.

NAGYVÁRRAD. Széplak község határában a minap borzalmas leletre akadtak. Egy megfagyott ember holttestét találták meg egy fa mellett. Megismerték benne Diósadi István széplaki embert, aki a mult hónapban eltünt a faluból. Kiderült most, hogy a szerencsétlen ember Brözik községből hazafelé igyekezett s utközben megfagyott. Reggelre egészen betemette a hó Diósadi Istvánt. Most, fél hónap multán végre ráakadtak. Mikor olvadozni kezdett a hó, a széplaki uton egy rémes hóboritotta jégszobor, egy emberi alak meredt ki az utszélről. Az arramenő emberek, leküzdve félelmüket, megbolygatták a jégkérget és ráismertek a fagyos burokban épen megmaradt Diósadi István holttestére.

Templomépités.

RAÁD. Szabolcsmegye. Az itteni ref. egyház templom épitését határozta el és a tervezet és költségvetés elkészitésével Tutkovics József kisvárdai épitő-vállalkozót bizta meg. Előirányzat 50.000 korona, a versenytárgyalást legközelebb kihirdetik. — 30.000 koronára egészitette ki a nyiregyházai takarékpénztár a városi szegényházra tett alapitványát.

Rémület a szinházban.

SOPRRON. A minap a szinházi előadás alatt a rozoga szinház egyik második emeleti páholyában hullani kezdett a vakolat. A páholyban ülők rémülve menekültek, mert azt hitték, hogy a karzat tultömöttsége okozza a vakolat elválását. A szinházban nagy nyugtalanság támadt, de Schindler alkapitány lecsillapitotta a közönséget a baj okának megmagyarázásával. A rendőrkapitányság jelentést tett erről a tanácsnak, mely azonnal intézkedett a szükséges javitások megtétele iránt..

A czigányprimás becsülete.

SOPRON. A sopronmegyei Repczeszentgyörgyön nagy lakodalom volt, amelyen vig mulatozásban résztvett az egész falu fiatalsága. A czigány huzta a talp alá valót. — Hát ez is nóta! — kiáltott oda egy Németh György nevü legény Toki József primásnak. A beborozott legények helyeseltek Némethnek és rövid idő mulva kidobták a czigányokat. A megszégyenitett primás nem hagyta annyiba a dolgot, még az éjjel rálesett a lakodalomból hazajövő Németh Györgyre és késével sziven szurta. A csendőrség letartóztatta a gyilkos primást.

A lángokba ugrott.

SZEGED. Borzalmas módon emésztete el magát Kovács Eszter asszony. Szomszédai hetek óta azzal vádolták a hisztérikus nőt, hogy a házbeliektől egyet-mást ellopott. A beteges lelkü asszony ezen annyira elkeseredett, hogy szobája közepén egy halomra hordta butorait, a szőnyegeket, ruhákat és azt meggyujtva, a lángok közé ugrott. Sikoltozásaira a szomszédok betörték az ajtót, de az asszony már ekkorra teljesen összeégett.

Pánik egy vizsgán.

SZOMBATHELY. Könnyen végzetessé válható veszedelem támadt a Vasmegyei Gazdasági Egyesület nagygerencsi gazdatanfolyamának záróvizsgáján. Vizsgálat közben az első emeleten, ahol a vizsga folyt, tüz ütött ki. A vizsgálati teremben mintegy 500 ember volt összezsufolva, köztük Ernuszt Kelemen főrendiházi tag, Keller Gyula, a földmivelésügyi miniszter kiküldöttje, Sinkovics főszolgabiró és számos előkelő földbirtokos. A teremben valaki tüzet kiáltott, mire valamennyien az ajtónak rohantak egymás hátán keresztül. Ernuszt és Sinkovics nyugalomra intették a tolongókat, hogy a szomszédos házban van baj, de nem használt. A tömeg nagy része kimenekült, mig a vármegyei urak utoljára maradtak. A visszamaradtak közül többen nekivágtak a már égő lépcsőnek és szerencsésen kimenekültek, azonban mintegy ötvenen a teremben szorultak és az ablakon akartak kiugrálni. Sinkovics főszolgabiró létrákért kiabált. A visszamaradottak a gyorsan előhozott létrákon menekültek, mig Sinkovics főszolgabiró, Szigethy földbirtokos a villámháritón másztak le és igy mind a háromszáz embernek sikerült kijutni. A tüzet két órai munka után eloltották.

Katonák és rendőrök harcza.

TEMESVÁR. Szterdojev György szekerész-közlegény és Gorka Koszta 29-ik gyalogezredbeli baka éjjel egy korcsmában összevesztek a mulató polgárokkal. Classik József ügyeletes rendőr közbelépett, de a két katona az oldalfegyverével összekaszabolta őt. Az őrjárat segitségére sietett a rendőröknek. Ezután véres csata fejlődött ki a korcsmában. A rendőrök is kénytelenek voltak fegyvert használni. A katonák a fejükön, mellükön és karjukon sulyos sebeket kaptak. A mentők a sebesülteket a helyőrségi kórházba szállitották. A rendőrök is szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. Az egyiknek egy katona a mellébe döfte az oldalfegyverét.

HARMINCZ ÉV ÓTA FENNÁLL
FALCK A. ÉS TÁRSA

BANKÁR
HAJÓJEGY ÜGYNÖK
KÖZJEGYZŐ
ÜGYVÉD
LEGRÉGIBB
LEGMEGBIZHATÓBB
LEGGYORSABB
LEGOLCSÓBB PÉNZKÜLDŐ
KOSSUTH JOGÜGYI IRODA
INGYENES JOGÜGYI OSZTÁLY. — KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.
115 W. 125TH ST. NEW-YORK.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH ÉS FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, a 66-ik utcza sarkán. NEW YORK 1431 FIRST AVENUE, a 74-ik utcza közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.
Kitünő ételek és italok. Kitünő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGÁNYZENE.

ELSŐ" NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.
FIRST NATIONAL BANK
Összes tőke $450.000. Beszélnek magyarul.
IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompon. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.
A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK ugy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETÉTJE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kiveheti.
BETÉTJEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta utján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÜLDÜNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrövidebb idő alatt.
AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágositást levélileg. CZIM:
FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

Az ungvári jós.

UNGVÁR. Egy peticsei paraszt pálinkás állapotban kikotyogta a koresmában, hogy neki pénze fekszik a ládafiában. Több se kellett a kis 16 éves Plyuho-fiunak, nyomban odafutott a paraszt lakására, betörte az ajtót és kifosztotta a tulipántos kincsesládát, melyben 260 korona készpénz volt. A károsult elkeseredésében eljött Ungvárra egy jóshoz, aki neki jó pénzért megjósolta, hogy a pénze a házban veszett el. Erre a fényes jövendölésre ismeretlen tettes ellen megtette a homonnai esendőrségnél a feljelentést. A esendőrség kiment nyomozni és kellő eredményt is ért el, mert a tolvaj egy óra mulva 23 korona hiányával előadta a pénzt. Könnyü munkája volt a esendőröknek, hisz a jós előre megjósolta.

KITÖRT A BANK-KRIZIS!

A budapesti „A Nap" márczius negyedíki vezérczikke.

Megtörtént az, amitől féltünk, bekövetkezett az, amit előre megállapitottunk. A bankbizottság tegnapi zajos, izgalmas ülésén ujra győzött a kormány álláspontja, a bizottság nem döntött, hanem többnapi egérutat biztositott a kormány tagjai számára. A helyzet tehát lázas, emésztő izgalmai mellett ugyanaz, ami eddig volt. A koalicziò még mindig együtt van, az önálló nemzeti bank dolgában se az arra hivatott bizottság, se az osztrákkal tárgyaló kormány nem mondta ki a megfelebbezhetetlen itéletet, sőt ut és mód adatott arra, hogy egy ujabb, gyalázatos, áruló paktum szennye mögé rejtsék el az országnak most már fenyegető indulattal megnyilvánuló akaratát. Mert mit jelentett a hatvanhetesek kétségbeesett erőlködése, elfojtott és ki-kitörő dühe? Semmi egyebet, mint azt a törekvést, hogy a bank követelőivel, akiket galád összeesküvőknek neveztek el s akiket a bizottsági ülés elnapolásáig szivesen megfojtottak volna, megint megállapodjanak a bank elárulása, a koalicziò fentartása és a kormány további zavartalan uralma dolgában.

Követelése jogos és igazságos voltának tudatában miért hátrált meg ujra a függetlenségi párt, miért hajtott fejet a szemmelláthatóan ijedt kormány áskálódó s hazug érvei előtt, miért döbbent meg a saját bátorságától, ez az, mire ebben a pillanatban megint csak a régi válasz illik. A párt összetételében, elemeiben annyira megbizhatatlan, erkölcseiben annyira sülyedt, indulatainak féktelenségében vagy elfojtásában már annyira kiszámithatatlan, hogy valójában nem történhetett egyéb, mint ami történt. Nagy lázzal, csodás munkakedvvel, nem mindennapos energiával megindul egy harcz a független magyar bankért, Bécsben megijedtek tőle, idehaza robbanóban a legnemzetietlenebb kormány, s akkor, amikor végül minden silány és nyomorult szempont mellőzésével ki kellene mondania az utolsó szót, meghátrál, megalkuvó határozatot hoz, csak azért, hogy a kormánynak ideje maradjon minden eddigi munkája és a kinálkozó eredmények biztos megsemmisitésére.

Közben pedig a hatvanhetes dühöngések és kapkodások láttára higgadtságra és megfontolásra inti pártját a negyvennyolczas pártvezér. Nem. A higgadtság és megfontolás nagyon sokáig, rettenetesen sokáig tartott. Ott volt a higgadtság a kvótaemelésnél, a kiegyezésnél, az ujonczmegszavazásnál, a klotürnél s a kormány egyéb ismeretes tényeinél. Látszik, hogy mit eredményezett a multban ez a most, egészen alkalmatlan időben reklamált higgadtság. Ahelyett, hogy a harczikedvben égő sorok élén, tüzes paripán lovagolna a vezér, hogy azokat is lelkesedésbe ragadja, akikben még benne szunnyad a régi bünök közt gyalázatosan megszokott higgadtság, ahelyett, hogy bátor szóval biztatgatná a lankadókat, serkentené az álmosokat, lassu szóval megfontolást prédikál. Meg is volt ennek a prédikácziónak a szomoru eredménye. A néppárt és Buzáth Ferencz siettek Kossuth védelmére, a néppárti sorok mögött integettek a vezérek, hogy ne engedjen abból a politikából, ami eddig oly kitünőnek bizonyult a hatvanhetesek és Ausztria számára.

Egyébként a történtek segitségével a jövőbe is bele lehet pillantani. Ha látják az osztrákok, hogy itt miként dul az egyetértés az önálló bank körül, ha látják, hogy maga a vezér is csak a higgadtság sima és fodrozatlan vizein akar előrejutni, ha látják, hogy az ő szemükben veszedelmesek és csak egy bizonyos pontig mernek, vagy tudnak eljutni, de ott ők is megtorpannak, akkor nem lesznek bolondok, hogy a közös bank mellől tágitsanak. Szó sincs róla. Justh mondta egy izben, hogy az osztrákok az ellenünk való küzdelmükben pártkülönbség nélkül állanak össze, ellenben nálunk az osztrákokkal szemben való harczot is a kicsinyes párt- és személyi érdekek dirigálják és befolyásolják. Igaza volt Justhnak s ez az igazság tegnap ujra beigazolódott. Alantas pártharagok, személyes surlódások épp ugy összetalálkoztak tegnap, mintha valami piszkos őrszemi állásról, vagy egy silány mandátumról lett volna szó, nem az ország gazdasági föllendülésének egyik föltétlen kellékéről, a magyar bankról. Ez az osztrákok öröme és egyben utmutató az ő számukra, hogy nyugodtan megmaradhatnak a legmerevebb álláspont mellett.

Az ország a bankot akarja, Wekerle az uralmat, hogy megakadályozza az önálló bank megteremtését. Kossuth az önálló bankot akarja, azt hirdeti, mégis pártjával együtt egérutat ad a közös bank hiveinek. Egy napot, tiz napot, vagy csak rövidke félórát, egyre megy. Halogatásra semmi szükség. Nékünk nincs rá szükségünk. Vesszen a kormány, jöjjön helyette más, de az önálló bankot meg kell csinálni. Az a néhány tisztes függetlenségi pedig, a kik Justhtal egyetemben élni-halni készek a független jegybankért, üssék le az árulókat, a megalkuvókat, vagy ha tömeg gyanánt lehet őket alkalmazni, juttassanak beléjük ideig-óráig némi lázt és akaratot, az uj alakulás ugyis elsöpri a bécsi magyarokat.

NAGY BOTRÁNY.

Széll Kálmán összeférhetetlenségi esete.

Hazulról irják márczius 3-án:

A politikai viszonyok kiélesedésének jellemző tünete, hogy a mai napon összeférhetetlenségi bejelentés történt Széll Kálmán ellen. E bejelentést egy Kovács Gyula nevü budapesti bádogosmester tette, aki kétségtelenül nem a saját akaratából cselekedett és aki mögött bizonyára olyanok állanak [egyelőre még nem tudjuk, hogy kik], akik a banktárgyalások viharai közepette nem minden irányzatosság nélkül hozzák összeköttetésbe Széllnek a bankbizottságban tegnap elfoglalt álláspontját a bejelentésben hangsulyozott összeférhetetlenségi esetekkel.

A bejelentés azt mondta, hogy Széll a kormány segitségével lett kormányzója a Jelzálog-hitelbanknak és hogy Kossuth közbenjárására a postatakarékpénztár mintegy tizmillió korona értékü hitelt nyujtott Széll bankjának, a kormány közbenjárására pedig az Osztrák-Magyar Bank szintén tizmillió korona hitelt nyujtott a Jelzálogbanknak. Széll Kálmán ezért támogatja oly melegen a közös bankot, ami nyilván összeütközik a törvény tiltó rendelkezéseivel.

Azt is állitja továbbá a bejelentés, hogy az Agrárbank részvényeinek több, mint egyharmada a Jelzálogbank tárczájában van, ami, minthogy az Agrárbank állami kamatbiztositást élvez, a törvény szerint összeférhetetlenséget állapit meg.

Az érdekes bejelentés, amely bizonyára nagy feltünést fog kelteni a politikai körökben és amelyet ma küldtek el a képviselőház elnökének, egész terjedelmében igy hangzik:

„Nagyméltóságu Elnök Ur!

Széll Kálmán országgyülési képviselő, midőn 1899-ben miniszterelnöki állását elfogadta, kormányzásának irányelvéül tüzte ki a közélet megtisztitását és e törekvésének maradandó emlékül szánta az összeférhetetlenségről szóló 1901. évi XXIV. t.-cz.-et..

Hazafias kötelességemnek tartom az országnak tudomására juttatni, hogy az a férfiu, aki ezt a törvényt a nemzet tapsai közt mgalkotta, ma saját törvényének sulyos megszegésével képviselői állásában a legnagyobb mértékben összeférhetetlenségi helyzetben van.

Széll Kálmán orsz. képviselő ugyan is igazgatósági tagja és vezetője, va amint ő magát czimeztetni „kormányzója" a Magyar Jelza telbank r.-t.-nak. Már ezen állása egyenesen kormánybefolyásnak köszönhette. Dr. Wekerle Sándor magyar kir. miniszterelnök, báró Aehrenthal Lexa Alajos közös külügyminiszter és ez utóbbinak megbizásából a monarkia párisi nagykövete, gróf Khevenhüller, 1907. nyarán a Jelzálogbanknak ugy a magyar, mint franczia részvényeseinél legnagyobb foku pressziót fejtették ki aziránt, hogy Széll Kálmánt, az alkotmánypárt elnökét e dus javadalmazáshoz juttassák.

Nagyméltóságu Elnök Ur! Széll Kálmán orsz. képviselő ellen az 1901. évi XXIV. t.-cz. 7. paragrafusának második bekezdése alapján, kapcsolatban ugyanezen törvény 5. paragrafusának 11-ik pontjával, összeférhetetlenségi bejelentést teszek; nevezetesen a Magyar Jelzálog Hitelbank jóval többet, mint egyharmadrészét birja a Magyar Agrár- és Járadékbank r.-t. részvényeinek; az utóbbi r.-t.-nak pedig, mint az 1901. évi XXIV. t.-cz. 5. paragrafusa 11. pontjának első bekezdésében körülirt, az állam által segélyezett, illetőleg kamatbiztositással ellátott pénzintézetnek semmiféle alapszabályszerü közege orsz. képviselő nem lehet, mely tilalom e törvény 7. paragrafusa szerint tehát kiterjed a Magyar Jelzálog Hitelbank alapszabályszerü közegeire is. Széll Kálmán ugyan mindent elkövetett, hogy ezt az összeférhetetlenséget rábizonyitani ne lehessen. Ugyanis mindjárt állásának elfoglalása után szinleges szerződést kötött a bécsi Unionbankkal, amelynek az a látszata, mintha a Jelzálog Hitelbank az Agrárban részvényeiből a megengedett egyharmadot tulhaladó mennyiséget eladja az Unionbanknak. De hogy ez az eladás szinleges, az kitünik magának a szerződésnek határozmányaiból, valamint abból is, hogy a szerződés daczára a Magyar Jelzálog Hitelbank az eladottnak állitott Agrárbanki részvényekkel több izben mint saját tulajdonával diszponált oly módon, hogy azokból maga adott el harmadik személyeknek pár ezer darabot. A szinlegességnek további fényes bizonyitéka az, hogy az Unionbank mérlegeiben sehol ne mszerepel ez a sok milliót reprezentáló részvénymennyiség.

Összeférhetetlenségi bejelentést teszek továbbá Széll Kálmán orsz. képviselő ellen az 1901. XXIV. t.-cz. II. paragrafusa alapján két esetben:

1. Széll Kálmán képviselő, mint a Magyar Jelzáloghitelbank kormányzója közbenjárt a kereskedelmi és pénzügyi kormánynál aziránt, hogy a m. kir. postatakarékpénztár a Magyar Jelzálog Hitelbanknak mintegy 10 millió koronára rugó hitelt nyujtson, már pedig ezt az idézett törvény 11. paragrafusa határozottan tiltja.

2. Széll Kálmán országgyülési képviselő közbenjárt a pénzügyi kormánynál aziránt, hogy a kormány birja rá az Osztrák-Magyar Bankot arra, hogy a Magyar Jelzálog Hitelbanknál mintegy 110 millió korona kölcsönt adjon, — amely közbenjárása sikerrel is járt; ugy, hogy a Széll Kálmán pénzintézete jelenleg adósa az Osztrák-Magyar Banknak, amelynek szabadalma meghosszabbitásáért ugyanaz a Széll Kálmán, mint országgyülési képviselő és a bankbizottság tagja, oly kitartó küzdelmet folytat. Érthető tehát, miért ellenzi oly nagyon az önálló magyar nemzeti bank felállitását. A törvénynek sajnálatos hiánya, hogy a bankbizottságban elfoglalt tagsága miatt külön összeférhetetlenségi esetet be nem jelenthetek. De teljes mértékben vonatkozik ez esetre is az 1901: évi XXIV. törvényczikknek 11. paragrafusa.

Nagyméltóságu Elnök Ur! Mindezeknél fogva mély tisztelettel kérem, méltóztassék Széll Kálmán országgyülési képviselő ellen a Magyar Jelzálog Hitelbank r.-t.-nál elfoglalt kormányzói állásánál fogva az 1901. évi XXIV. törvényczikk 7. paragrafusának második bekezdése alapján, kapcsolatban ugyanezen törvény 5. paragrafusának 11. pontjával, — valamint az 1901. évi XXIV. törvényczikk 11. paragrafusa alapján két esetben emelt ezen összes összeférhetetlenségi bejelentésemet a képviselőháznak jelenteni.

Egyszersmind kérem Nagyméltóságodat, hogy tekintettel a bejelentés közérdekü voltára, azt egész terjedelmében a Ház nyilt ülésében felolvastatni kegyeskedjék.

Van szerencsém már ezuttal is bejelenteni, hogy az összeférhetetlenség tárgyalásánál engem dr. Vigh Viktor budapesti ügyvéd [VIII., Szüz-utcza 5—7.] fog képviselni, miért is kérem az idéző végzést ügyvédem kezéhez is kézbesiteni.

Budapest, 1909. márczius 3.

Tisztelettel
Kovács Gyula, bádogosmester
[Budapest,
VIII., Tavaszmező-utcza 2.]
Hitelesitette:
dr. Cottély, kir. közjegyző.

* * *

A bejelentésben idézett 1901. XXIV. törvényczikk 5. paragrafusának 11. pontja igy szól:

[Országgyülési képviselő nem lehet] ... „az állam által segélyezett vagy kamatbiztositással ellátott kereskedelmi társaság, pénzintézet, nyereségre alakult alkalmi egyesülés, gazdasági, ipari, kereskedelmi vagy közlekedési vállalat tulajdonosa, illetve igazgatósági, felügyelő-bizottsági tagja, vagy bármely más alapszabályszerü közege, állandóan alkalmazott jogtanácsosa [ügyvédje, ügyésze] vagy más alkalmazottja és felszámolója."

Ugyanazon törvény idézett 7-ik szakasza [második bekezdés] igy szól:

„Összeférhetetlen helyzetbe jut továbbá a képviselő, ha az intézet vagy kereskedelmi társaság, melynél az 5. paragrafus 9. és 10. pontja alá eső minőségben érdekelve van, a kormánynyal az 5. paragrafus 9., 10. és 11. pontjaiban meghatározott viszonyban álló részvénytársaság részvényeinek vagy szövetkezet üzletrészeinek legalább egyharmadrészét birja..."

Az idézett 11. szakasz igy szól:

„Tilos az országgyülési képviselőnek pénzért, vagy bármi anyagi előnyökért, vagy ellenszolgáltatásokért bárkinek érdekében, bármely ügyben a kormánynál közbenjárni."

TITOKZATOS GYILKOSSÁG.

Egy angol anya és ennek nyomorék fia.

Londonból jelentik:

Devizen angol város esküdtszéke előtt a mult napokban ritka, lélektani mélységekben gazdag, rejtélyes és szinte megmagyarázhatatlan bünpör került tárgyalás alá.

A vádlott Haskelné, egy kereskedő özvegye, akit azzal vádolt az ügyészség, hogy megölte 12 esztendős nyomorék kis fiát, akit eladdig aggódó gonddal nevelt. A nyomozat külsőségei amellett látszottak bizonyitani, hogy a gyilkos maga az anya volt és mégis maga az ügyész sem merte határozottan vádolni az asszonyt, oly homályos, inditó okaiban magyarázhatatlannak látszott a gyilkosság.

Az eset részletei a következők: Haskel asszony 12 éves kis fiával együtt Salisburyban lakott. Férje halála után egész életét nyomorék gyermekének szentelte és legfőbb gondja állandóan az volt, hogy a sánta fiu óráit megédesitse. A gyilkosság éjjén, mint rendesen, este 9 órakor H... lefektette a kis fiut. Egy félóra múlva a szomszéd lakásból át akart jönni a kis barátjához a szomszéd fia, mert azt hitte, hogy még ébren van. Az ajtó előtt azonban rémülten megállott, mert bentről nehéz zuhanás zaját hallotta és rögtön rémitő sikoltást, amelyben szegény kis barátja rémült hangjára ismert.

Mindez csak egy pillanatig tartott. A következő perczben felpattant Haskelék ajtaja, és megjelent ott szinte eszelősen Haskelné. „Nem láttad azt az embert, aki most elfutott — szólt rá a kis fiura. A kis Teddymet megölte. Szaladj azonnal doktorért és rendőrért!"

A rendőrség nyomban megjelent a lakásban, de már csak azt konstatálhatta, hogy a szánalomraméltó kis fiu fejét valaki összezuzta, — lélek már nem volt a fiuban. Az állitólagos gyilkosnak sehol semmi nyoma, ellenben az anya ruhája tele volt vérfoltokkal. Mégsem tartóztatták le mindjárt, csak napok multával. Haskelné tagadta, hogy ő gyilkolta volna meg kis fiát és emellett megmaradt állhatatosan. Az esküdtszéki tárgyaláson is megrezzenés nélkül mondta el, hogy a gyilkos egy ismeretlen férfi volt, aki elmenekült.

Az eset részletei zavarba hozták magukat az esküdteket is, akik nem mertek verdiktet mondani. Uj esküdtszék elé utalták az ügyet azzal, hogy szerezzenek be több bizonyitékot. A bünperhez neves psyhologusok hozzászóltak és akként magyarázzák a gyilkosságot, hogy Haskelné öntudatlan és beszámithatatlan állapotban követte el tettét. A fájdalom, a nyomorék kis fiu borzalmas kinlódásai megfosztották öntudatától s csak azt tették világossá előtte, hogy fel fog nőni fia nyomorékul, életreképtelenül és ebben az önkivületi pillanatában követte el tettét.

RIZSÁK JÁNOS
passaici pénzküldő budapesti irodája
VII., KIRÁLY-UTCZA 103 szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

Bartók László
NEW YORKBAN, A MÁSODIK AV E., 184. SZÁMA ALATT
MAGYAR VENDÉGLŐT
nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elkészitett kitünő magyar ételek kaphatók.
AKI OTTHON AKARJA MAGÁT ÉREZNI ÉS ZAMATOS MAGYAR ÉTELEKET AKAR ÉLVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magánvendéglőjét.

TŐKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.
Scranton Savings Bank
120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — — SCRANTON, Pa.
Alapittatott 1867-ben. Alapittatott 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIÁNAK LEGRÉGIBB TAKARÉKPÉNZTÁRA
Ez a bank elősegiti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat január 1-én és julius elsején kifizeti.
BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS postamester **CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE**
EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.
Pénzszállitás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállitok, hol $10.000 óvadék van letéve. Minden reám bizott törvényes ügyeket a legszakszerübben elvégzek. Tanácsot és utbaigazitást ingyen adok. CZIM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS, KÖZJEGYZŐ.
Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Fiókiroda: 238 E., 14-IK UTCZA, II-IK emelet.
ahol naponta esti hat órától kezdve található.
ELVÁLLAL BÁRMILY PERES ÜGYET MÉLTÁNYOS ÁRAK MELLETT.

SEHONNAI KISASSZONY.

Amerikai regény.

Irta: A. C. GUNTER.

Első könyv.

PETE, A GULYÁS.

[Hatodik folytatás.]

— Oh, hogy lehet igy gyanakodni? — pirongatta mrs. Willoughby a férjét. — Azért nem jött, mert nem volt hely a kocsiban.

De ekkor mind a ketten megdöbbentek, oly erősen kiáltott fel a kapitány:

— Ó! gyanakszom is, van rá okom, mert ismerem az ösemet!... Oly pogány van, mint Machiavellinek, s oly kegyetlen szivü, mint a legvadabb ezek közt a rézbőrü ördögök közt, — s ezzel a menekülő Apachákra mutatott. — De ha meg nem találom azt a huszng sürgönyt Lordsburgban, Isten engem, hogy...

Többet azonban nem mondhatott, mert mrs. Willoughby hirtelen közbevágott:

— Nini!... Hát a kis Flossie hova lett?...

Annyira belemerültek a beszélgetésbe, hogy észre se vették, mikor ment ki a kislány. Pete rögtön a másik szobába sietett, s látta, hogy a kis Flossie, kezében egy pintes üveggel, lassan ballag az árok mentén a folyó felé. Pete hivására megfordult, s visszamosolygott és azt mondta:

— Megyek vizet meriteni apának és anyának.

Pete már épen utána akart szaladni, hogy majd segit neki, midőn véletlenül a szemközt álló félszerre nézett... Egyszerre meghült benne a vér, mert látta, hogy az agyonlött indus hullája már nincs ott!

Nyugodtságot erőltetett magára, mert ekkor már mrs. Willoughby is ott állt mellette, s azért tréfásan odakiáltott a kisleánynak:

— Játszunk bujósdit, Flossie! Bujjon el abban az árokban: de ugy ám, hogy ne találjam meg!

Azt remélte ugyanis, hogy az árok elég mély s a kis leányt meg fogja védeni az Apacha golyójától... Ugyanekkor behuzta a szobába mrs. Willoughbyt, mert most már tudta, hogy az a sebesült indus, akit menekülés közben két társai is támogatott, hogy le ne essék a lóról, voltaképpen az a halott volt, akit ő agyonlött: s ennek a helyét egy eleven démon foglalta el, a ki most bent rejtőzködik a félszerben.

A kis lány nevetve kiáltott vissza:

— Majd akkor játszunk, ha megjöttem, mr. Peter!

Mrs. Willoughby szorongva kérdezte Petétől:

— Miért akarja, hogy Flossie lebukjék az árokba?

És Pete most nagy hibát követ el, amit teljes életében sem fog megbocsátani önmagának: megfeledkezett az anyai szeretetről, mely daczol és szembeszáll minden veszedelemmel, még a halállal is, ha a gyermeke élete forog koczkán.

— Maradjon nyugton! — sugja halkan, fölhuzván a puskáját. — Abban a kis félszerben egy indus rejtőzik...

Még jóformán ki se mondta az utolsó szót, midőn mrs. Willoughby már örjöngő sikoltással kirohant az ajtón, és szinte repült a kis leánya után... El is érte, most megfogta a kezét és szalad vele vissza, a házba; de ebben a pillanatban füst lövelt ki a félszerből és vészes dörrenés rázza meg a levegőt... Az angol lady pedig a szivéhez kap és meg se tántorodva némán roskad össze.

Pete kiugrott utána, hogy együtt haljon meg vele: de most a férj, a balkarja felkötve, jobbjában a revolver, rekedt, szilaj hörgéssel rohan ki a házból, egyenesen a félszer felé... Mert Tom Willoughby látta meghalni a feleségét, s most már csak addig akar élni, mig boszut állhat a gyilkosán...

De alig hogy kilőtte az első golyót, mely még a félszerben se tett kárt, az ismétlő fegyver ujra eldördült a félszerben, s a kapitány holtan bukik keresztül a feleségén, csak alig nyögvén e pár szót:

— Mentse meg Flossiet, Pete!

Pete azonban már várja a legközelebbi golyót, amint ölében a kis Flossie, rohan a ház felé... de a golyó nem jön, az indus puskája csütörtököt mond, és Pete szerencsésen beugrik a szobába.

Ott aztán megáll és pár pillanatig oly bódult és kábult, hogy azt se tudja, mi történt... Egy perczczel ezelőtt még idebent beszélgettek mind a hárman... Most pedig az apa és az anya holtan hevernek odakint, az öreg Comming kertjében, ő meg az ölében tartja ezt a zokogó kis árvát, kinek az anyja megigértette vele, hogy meg fogja védni és menteni!

V. FEJEZET.

A Gila-patak gázlója.

Ez a gondolat villámcsapásként rázta fel bódultságából a fiatal amerikait. Rögtön meg kellett kezdenie a munkát, ha e kis leány s a maga életét meg akarta menteni. Az indusok meghallották a két lövést, és Pete jól látta a kapitány messzelátóján, hogy féltuczat indus visszafordult és lóhalálában vágtat a tanya felé.

A fiatal amerikai gyorsan megszoritotta Possumon a hevedert, s leakasztván a falról Willoughby vadásztáskáját, mind kiszedte belőle a töltést, mert az övé jóformán már fogytán volt, s a puskájuk kalibere szerencsére egyezett. Ugyanekkor, meglátván a kapitány kabátja zsebében az irás-csomót, ezt is kivette és gondosan a maga zsebébe tette.

Mindez csak néhány pillanatig tartott, s Pete ez alatt is egyre szemmeltartotta a gyilkos indust, aki nyugodtan lapult meg a kis félszerben, s várta, mikor kaphatja puskavégre az amerikait.

Pete hirtelen megfontolja a helyzetet és a szabadulás eshetőségét. Az ellenség minden oldalról elvágta az utját: se Clifton, se Yorks felé nem menekülhet, mert a sikon félkörben közeledenek az indusok, akiknek láncán nem törhet keresztül. Talán, ha csak egyedül lenne, megkisérelhetné, de a kis leánynyal együtt lehetetlen.

Az egyetlen ut csak nyugot felé lehetett, bár a küszöbén ott volt a félszer s benne a vérszomjas indus, a felhuzott puskával. Erre kell kitörnie; s ha Possum és a jó szerencse segit, talán elkerülheti a gyilkos golyót.

De éppen amikor hozzá akar fogni ehhez a kétségbeesett vállalkozáshoz, meghökkenve látja, hogy már elkésett vele; mert amint odavezeti Possumot az ajtóhoz, és ki akarja nyitni, ijedten tapasztalja, hogy a félszerben már négy indus van, mert három uj ördög lopódzott oda a folyam parjáról, az árok hosszában.

Egy puskától talán még megmenekülhetne, de négygyel szembeszállni istenkisértés lenne: mert ezek a rézbőrü ördögök futtában lövik a dámvadat, röptében a fecskét.

Pete esüggedten vette fel a kapitány messzelátóját, hogy végignézzen a vidéken, nem látja-e valami jelét a Hatchhuszárok, vagy a Silver-City-i bányászok közeledtének, — de sehol semmi biztató jel... csak a Mogollon-hegység felől közeledik egy fekete, de apró felhő, mely oly alacsonyan jár, hogy szinte a sikon hömpölyög.

Az amerikai gépiesen tekint nyugat felé, a patak felé is, nem, mintha onnan is jöhetne segitség, hanem csak a maga megnyugtatására. De ott csak halálos ellenségeket lát, s mivel tudja, hogy egymaga nem védelmezheti egyszerre a háznak mind a két bejárását, először esik kétségbe ezen a szörnyü napon, mert tudja, hogy a támadás mindjárt kezdődik.

Az indusok rohamosan közelednek a sikon, a félszerben levők pedig lövöldözni kezdenek, hogy lekössék áldozatuk figyelmét a patak felé.

Pete gépiesen belenyul a vadásztáskájába, amelybe mind beleöntötte a Willoughby töltéseit is... s ekkor hirtelen összerezzen... Valami megvillant az agyában, ami talán segithet rajta s gyorsan felkapván a messzelátót, élesen benéz a félszerbe, ahol az indusok rejtőznek.

Golyózápor köszönti, amint kissé előbbre hajol, hogy jobban lásson; de ő fel se veszi, sőt ujjongva kiált fel, mert a félszer polczán meglátja azt a nagy pléhbödönt, amelyben az öreg Comming a bányarobbantáshoz szükséges dinamitot tartotta. Még most is rajta az irás nagy, fekete betükkel: — VESZÉLYES...

Ha még van dinamit abban a bödönben, akkor Pete megtalálta a szabadulás módját, sőt kegyetlen boszut is állhat a gyilkosokon, mert a Willoughby töltései közt talált néhány robbanó-golyót, melyet a kapitány a szürke medvék ellen használt és csináltatott.

Ha felrobbantja ellenségeinek a barlangját, szabad lesz az ut a patak felé; s ha van dinamit a bödönben, elég lesz, ha belelő a robbanó golyóval, hogy lerobbe röpitse az egész félszert.

Csekély ideje van a kisérletezésre és megfontolásra, mert a golyók már a sikon is röpdösni kezdenek... Gyorsan megölti puskáját, feláll egy székre s gondosan czélozva lő — de eredmény nélkül. Vagy a golyó nem robbant fel, vagy üres volt a bödön.

Csaknem reszketve tölt másodszor is, de ezuttal lejebb czéloz, csaknem a bödön fenekére, hogy biztosan eltalálja a dinamitot, ha ugyan maradt még a bödönben...

A lövés eldördült, de Pete még le se kaphatta válláról a puskát, midőn irtózatos lökés rázta meg az egész házat, ő maga három lépésnyire bukott le a székről, a lovak örjöngve tomboltak, a félszer pedig oly ropogással, mintha az ég szakadt volna le, ezer darabokra szakadozva röpül fel az ég felé s örökre eltünt a föld szinéről!

Az ut már nyitva van a patak felé, de a sikról özönlenek az Apachák.

Pete felugrik a földről, ölébe kapja a kis Flossiet, a nyeregbe pattan és egyenesen a patak felé nyargal. Amint elvágtat a két hulla mellett, a kis leány görcsös zokogásra fakad és vadul sikoltoz:

— Apa!... Anya!... Keljetek fel és szóljatok hozzám!...

Pete alig birja megtartani a nyeregben a kis leányt, aki örjöngve akar leugrani és viaskodik vele, de az amerikai lefogja kezét-lábát és szilajon törtet előre az árnyas füzesben.

A patak e száraz évszakban oly csekély, hogy kényelmesen átgázolhat rajta; de a közepén megáll, hogy Possum ihassék s ő maga is megmeriti a kalapját, melyből először Flossienek ád inni s aztán maga iszik. A kis leány azonban egyre sir és szivrepesztően könyörög Petének, hogy menjenek vissza apához és anyához, mert az nem lehet, hogy meghaltak...

Az amerikai pár rövid szóval vigasztalni igyekszik a kis leányt és megsarkantyuzván lovát, gyorsan felkap a tulsó partra, mely sziklás és valamivel meredekebb. Ott habozva áll meg egy pillanatig, hogy ne Clifton felé meneküljön-e; de arrafelé nézve látja, hogy négy-öt indus már átkelt a patakon s elébe vágva, elállta az utját. Ugyanekkor látja azt is, hogy az előbbi fekete felhő már jóval megnövekedett és most gyorsan gomolyog feléje a levegőben.

Ekkor délkeletnek forditja lova fejét és vágtatva indul el egyenesen San-José felé... Az indusok diadalmasan orditanak fel; tudják, hogy ebben az irányban harmincz mértföldnyi kerületben nincs emberlakta major, bizonyos tehát, hogy utólérik...

De Pete csak felnéz a fekete felhőre és egyenesen nyargal a Gila-patak gázlója felé.

Nagyon jól ismeri a vidéket és számot vetett magával, hogy ennyi és nem több mértföldet kell lovagolnia. Megereszti tehát a kantárszárát, sarkantyuzza, nógatja Possumot, mert egérutra van szüksége, hogy a gázlóhoz érve, átmehessen a patakon s a tulsó parton előkészülhessen az Apachák fogadására, még mielőtt ők is átgázolhatnának.

A ló tehát repül és csakhamar messzire elhagyja az indusokat, akik már nem is lövöldöznek, mert a golyó ugy sem érné a menekülőket; de annál jobban szoritják a lovaikat, remélve, hogy az amerikai nem birja sokáig az örült nyargalást. Pete azonban mindezzel nem törődik; gyöngéden ölelgeti a kis leányt, beczézgeti, vigasztalja, megnyugtatja, amint Flossie még egyre zokogva könyörög neki:

— Vigyen el messzire ezektől a rossz emberektől, akik apát és anyát bántottak!...

Pete csak annál gyöngébben szoritja magához a kis leányt és mind a két szeme tele lesz könynyel, midőn a kis Flossie felnéz reá és mosolyogva kéri:

— Csókoljon meg, édes mr. Péter!... Csókoljon meg!

Pár percz mulva odaértek a Gila canonjához. Igy nevezik ó-spanyol nyelven azokat a meredek, szakadékos partokat, melyek falakként körülfogják és szük csatornába szoritják a nyugati folyókat. A Gila canonja mindjárt ott kezdődött, ahol a San-Francisco folyama torkollott s több mértföld hosszuságban csak egyetlen egy gázlón lehetett rajta átkelni. Ehhez a gázlóhoz iparkodott Pete s a lova, mintha szintén tudta volna, hogy miről van szó, szilaj sebességgel rohant le a nyaktörő uton a viz partjára s aztán be a vizbe, amely szügyig ért neki.

A patak közepén Pete ismét megállt, hogy ihassék a lova; ő maga szintén megmeritette kalapját s előbb Flossienek adott inni, majd maga is ivott. Azután gyorsan kilovagolt a tulsó partra, de alig ért fel a sziklatetőre, a kis Flossie rémülten sikoltott fel:

— Megint itt vannak a rossz emberek!

Ugyane pillanatban lövés dördült el mögöttük és Pete, bár a golyó elérte, roppant erőlködéssel beugrott egy óriási szikla mögé, ahol félig ájultan roskadt a földre.

De bágyadtsága nem sokáig tartott; gyorsan megnézi sebét, s bár a golyó egészen átfurta czombját, látja, hogy nem sértett meg fontosabb eret, — fekve tehát még kibirja a harczot egy óráig... S ez az idő, ugy gondolja, elegendő is lesz, mert amint felnéz, elégedetten látja, hogy a fekete felhő már egészen a feje fölött libeg s már csaknem az ég felét elfoglalja.

Azonban nincs ideje rá, hogy sokáig örüljön ennek, mert az élethalál-harcz már kezdődik. Pete odavánszorog a parti sziklához s megbujván mögöttük, letekint a patak medrébe.

Az indusok, látván, hogy áldozatuk lefordult a lóról, azt hitték, hogy meghalt vagy legalább is sulyosan megsebesült, és gyorsan, szinte óvatosság nélkül rohannak a gázló felé. Ha egyszer ők is a tulsó parton lesznek, — nem kell félniök a fekete felhőktől, mely felhőszakadással fenyeget.

Csakhogy Pete résen áll és lövöldöz-

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankczégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tiz év óta fennáll.

NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapittatott 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyárusitás. Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 10 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA, 1431—1 Avenue, a 74-ik utcza közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusit. Közjegyzői okiratokat kiállit és hitelesittet.

FALCK A. ÉS TÁRSA, 115 West 125, New York. Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbit. Ingyenes jogtanácsot ad. Harmincz év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországba és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az óhazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank. Minersville. Alaptőke $500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeremény $75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesnei Magyar Amerikai Takarék és Hiteltársulat, Duquesne. Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesei magyarok. Fizet két százalékot csekkszámlára, 4 százalékot betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladási és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbizható pénzküldő és hajójegyelárusitó. Kiállit közjegyzői okiratokat és elvállalja hasonló ügyeknek elintézését.

KAIL G. ÁRPÁD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesités. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. összes tőke $450.000.00. Bankbetétket elfogad. Pénzküldő és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120—122 Wyoming Ave. Tőke 100.000 dollár. Fölösleg 500.000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajójegy-, pénzküldő- és közjegyzői iroda.

PERCZEL LAJOS, 532—534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke $25.000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSÁK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bárminemü okiratokat elkészit.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WÁRADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldő és hajójegyüzlete. Házak, telkek vétele és eladása.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ és VÁLTÓINTÉZETE
127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.
MINDENNEMÜ közjegyzői okiratok szakszerüen kiállittatnak és konzulátusilag hitelesittetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.
REÁM BIZOTT ÜGYEKBEN pontosan és leikiismeretesen járok el.
AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM a hajóhoz.
UTBAIGAZITAST, felvilágositást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. — FRANKLIN FURNACE, N. J
WHARTON, N. J. — SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZUTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

HUNFALVY HUGÓ
Hites ügyvéd és jogtanácsos,
— közjegyzői hivatal. —
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

Dr. Wm. Julian
FOGVOROS
186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.
Található délelőtt 9 órától este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogmütétekért jótállást vállal. Interstate Phone: 1024.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékot fizet. A connelsvillei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

ni kezd. Bár a sebe miatt nem tud oly biztosan czélozni, mint azelőtt, a golyói mégis egész közel fütyülnek az indusok fülei mellett, s a vörös ördögök gyorsan visszavonulnak, mert egyik társuk jelentékeny sebet kapott.

A tulsó parton aztán haditanácsot tartanak, melynek eredményét azonnal végre is akarják hajtani. Mig ugyanis a többiek szakadatlanul lövöldöznek a sziklára, amely mögött Pete rejtőzik, egyikük, sziklárol-sziklára surranva, óvatosan iparkodik átkelni a gázlón, a társai tüzelésétől fedezve.

Pete azonban halálmegvetéssel egyenesedik fel fektéből, s két-három lövése oly közel süvölt a vakmerő indus mellett, hogy a bandita ijedten hökken meg és visszavonul társaihoz.

Az amerikai pedig hörögve roskad le, mert ebben a második összetüzésben ismét megsebesült s most már nem is meri remélni, hogy megéri a várva-várt felhőszakadást.

E pillanatban valaki a vállásra teszi a kezét és gyöngéden suttogja:

— Igyék, kedves mr. Péter; friss vizet hoztam a forrásból...

A kis Flossie volt, aki a maga szalma-kalapját csurgatta tele vizzel egy kis forrásból, mely a szikla alján fakadt. Ez az ital egyszerre felüditette a vérző amerikait, aki most már ujult erővel készült a küzdelemre, de midőn visszaadta a kalapot a kis leánynak, rémülten kiáltott fel:

— Mi történt a karjával?...

S a kis leány oda mutatta vérző balkarját, melyet valamivel a könyök felett sebesitett meg egy eltévedt golyó; a seb nem nagy, csak hust szakitott ki belőle a golyó, egy hét alatt be is forr bizonyosan. De a nyoma örök időkre megmarad.

Pete be is akarta kötni a sebet, de már nem volt rá ideje; mert most, rövid tanácskozás után az Apachák másodszor is megkisérlik az átkelést, hogy zavarba hozzák az amerikait, a több felől egyidejüleg intézett támadással.

Mindezt nagyon gyorsan teszik, mert tudják, hogy az idő rövid; mivel ha a fejük fölött libegő felhő meghasad, a felhőszakadás egy szempillantásban oly zugó áradattá változtatja a patakot, amelyen át nem gázolhat semmi földi hatalom.

Folyton lövöldözve és szirtről-szirtre ugrálva közelednek tehát, amennyire lehet, a sziklák mögé lapulva ,hogy az amerikai golyói kárt ne tehessenek bennük.

De Pete Winchestere egyre dörög, most sziven lőtte az egyik rézbőrü ördögöt, aki belefordul a patakba és meg se vonaglik többé... de társai csak vadul fölorditanak és vakmerően gázolnak előbbre a vizben... Az egyik már a patak közepén jár, a másik pedig éppen most kapaszkodik fel a partra.

Pete hirtelen rálő... egyszer, kétszer, háromszor egymásután, de nem láthatja, hogy eltalálta-e, mert e pillanatban oly sötét lesz a sziklás hasadékban, mintha a nap hirtelen leáldozott volna s az ég csatornáiból zuhatagként ömlik a zápor.

Ezen a hosszu, végzetes napon most nyilatkozott meg a Gondviselés először, — és még most se tudni, hogy nem későn jött-e a segitség.

Olyan égzengés és ropogás támadt, mint az iménт, mikor a félszer felrobbant, s a felhőszakadás, mintegy varázsütésre, megtölti a canont, melynek szük csatornáján szilaj harsogással hömpölyög a megáradt patak.

Most hirtelen megvilágosodik a táj a czikkázó villámok tüzétől és Pete látja a vakitó fényben, hogy az indusok mind visszamenekültek a tulsó partra; éppen most kapaszkodnak ki a patak medréből a sziklákra... csak egyetlen egy maradt ideát, görcsösen fogódzkodik egy kiugró sziklapárkányba, mely a viz fölött nyulik ki s minden izmát megfeszitve, szerencsésen fel is veti magát a kőlapra.

Pete reá lő, de csak találomra és nem tudja, hogy eltalálta-e, mert a villámlás csak egy másodperczig tartott s utána ismét koromsötét lett... Az amerikai kihuzta revolverét és lázasan várja az uj villámlást, mert ez az indus kész halál mindkettőjükre, ha idejekorán meg nem szabadul tőle.

És, amint a villám másodszor is végigczikázik a koromsötét éjszakában, az amerikai szemtől-szembe látja a vérszomjas, boszuvágytól eltorzult kegyetlen arczot, mely négy-öt lépésnyire néz vele farkasszemet. A bronz-szinü emberi macska felkuszott azon a sima és meredek sziklán, melyen talán a majom se birt volna fölmászni, s meglátván ellenfelét, hirtelen felegyenesedett, le akarta kapni puskáját a válláról, hogy... de e pillanatban eldördült az amerikai revolvere.

A halálra sebzett vad szilaj orditása tulzengi a megáradt hegyi patak harsogását; az indus, ólomdarabként, hanyatt-homlok alázuhan a Gila zuhogó habjaiba s mialatt társai még egyszer sort löttek az innenső partra, a halálra kimerült Pete ájultan roskad össze.

Elvégezte a dolgát; az indusok nem üldözhették tovább, a megáradt patak áthághatatlan gát volt köztük; de az utolsó sortüz még egyszer megsebesitette: jobbkarja bénán, összezuzva vérzik, ugy hogy mozditani se birja.

A hüvös zápor azonnal eszméletre hozza a szerencsétlen ifjut, de ekkor elfogja a sebláz. Vizért kiabál és a kis Flossie hoz is neki, de a viz nem csillapithatja le a lázat és a sebesült őrjöngni kezd... Azt hiszi, hogy most is footballt játszik és torka szakadtából harsogtatja a yaleiek riadóját: „Yale!“ „Ya-aa-le...“, ami, ha egyébre nem, de arra bizonyosan jó, hogy távoltartsa az ólálkodó, prairie-kutyákat, amelyek, megsejtvén a zsákmányt, egész éjjel ott settenkedtek a beteg körül.

Hajnaltájban aztán a silver-citybeliek önkéntes csapata, amelyet maga Brick Garvey vezetett, véletlenül erre tévedt s meglátván messziről a felnyergelt lovat, mely nyugodtan legelészett a parti sziklák közt, azonnal szerencsétlenséget sejtett.

Az öreg sheriff óvatosan, bujkálva közeledett a sziklák között s nyomában, szintén bujkálva, haladt az egész csapat... Most megpillantotta őket a kis Flossie is és kétségbeesetten sikoltozva, igy kiáltott fel:

— Ah, önök nem rossz emberek, mint az indusok... Segitsenek felkelteni az édes mr. Pétert, aki egészen néma és hideg; oly néma és hideg, hogy sokszor azt hiszem, egészen olyan, mint szegény apám és anyám, akik meghaltak...

VI. FEJEZET.

Brick Garvey esküdtszéke.

— Vigyen el az ördög, ha ez nem Pete! — kiáltott fel Garvey.

A következő perczben már az egész csapat ott volt a szerencsétlen ifju körül, aki már csak alig lélekzett. Az egyik, aki orvos volt Silver Cityben, gyorsan letérdelt a sebesült mellé és gondosan megvizsgálta.

— Nos, doktor széna-e, vagy szalma? — kérdezte a sheriff szorongva.

Az orvos aggódva csóválta a fejét.

— Micsoda?... Hát már vége? — ijedezett Garvey.

— Még nem egészen, de mindjárt vége lesz.

— No, de már azt csak nem engedem! !— csattant fel az öreg. — Tele kell önteni itallal... Whiskey a legjobb orvosság a halál ellen. Töltsétek tele még a sebeit is... aztán majd meglátjuk!

Az orvos gondosan megitatta Petét cognaccal s az ifju nemsokára fel is éledt egy kissé, de még mindig félrebeszélt és nem tudott beszámolni arról, ami vele történt.

Eközben a többiek gyöngéd szeretettel vették körül a kis leányt, enni-inni adtak neki és Flossie nekibátorodva, elmondta a maga naiv szavaival, hogy mi történt... Hogy azok a sötétbőrü emberek kiabáltak, lövöldöztek, mig egyszerre csak az édesapja is, meg az anyja is összeroskadtak s aztán mindennek vége volt és hogy mr. Pete lóra ültette őt és ide hozta, ahol addig lövöldözött az indusokra, mig az eső megeredt s akkor aztán nem jöhettek utánuk a tulsó partról; hogy azóta egyre csak kiabál és énekel és semmi kérdésére nem akar felelni...

Ebből a naiv és zagyva beszédből mr. Garvey mindent megért és lassankint az apró részleteket is megtudja a kis Flossietől; csak egyet nem ért meg; azt, hogy hogyan robbantotta fel Pete az indusokat; mert a kis Flossie erről csak annyit tudott mondani, hogy :„A félszer is, meg az indusok is felrepültek az égbe“ — és hogy ezt mr. Pete cselekedte.

[Folytatása következik.]

FEKETE DISZMAGYAR

gyönyörü kiállitásban, kifogástalan állapotban olcsó áron eladó. Megtekinthető naponta délelőtti 11 és 1 óra közt ezen a czimen: *240 East 21 utcza*, I. emelet, ajtószám 6.

Minden kis hirdetés TIZ szólg — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló“ minden ügynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESITÉS.

A new yorki 14-ik utcza és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze

HARSÁNYI LÁSZLÓ.

Istenitisztelet minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelkészlak: 210—2-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHÁZ
New Brunswick, N. J.
Templom:
Easton Avenue és Hamilton Street sarkán.
Istenitiszteletek sorrendje:
Vasárnap délelőtt 10 órakor és este ½8 órakor.
Lelkész:
Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PÁL,
magyar ev. ref. p. lelkész.
209 Nelson Street. Telephone: 450 M. 2.

UNIONTOWN, PA. ÉS KÖRNYÉKI MAGYAR
::EVANGÉLIKUS REFORMÁTUS EGYHÁZ::
Lelkipásztor: SZÉKELY SÁNDOR.
P. O. Box 391. Telephon: 1043.
Főgondnok: Dienes János, New Salem.
Algondnok: Szücs Ferencz, Buffington. Pénztárnok: Pankotay J., Buffington.

BIZTOS JÖVEDELEM.

Aki szép keresetre, biztos jövedelemre akar szert tenni, forduljon azonnal a Saddle River Land Co. nevü társulathoz. Telekeladásra kitünő járulék mellett gyorsan eladható telkekre ügynököket keres. Minden jelentkező hivatkozzék a „Bevándorló“-ra. JELENTKEZÉS SZEMÉLYESEN NAPONTA 10 és 12 óra között. Czim: 115 BROADWAY, 1525 számu irodában New Yorkban. Magyar manager: MAKRAY ALADÁR.

Esti hat óra után jelentkezni lehet 327 East 13-ik utczában.

Jön a tavasz.

Legkitünőbb gazdasági, konyhakerti és virágmagvak, ugyszintén mindenféle gyümölcs, diszfa, diszbokrok, magastörzsü és bokor-rózsák Kállay és Varga kertészeknél kaphatók. Irjon árjegyzékért alábbi czimre:

B. K. KÁLLAY & A. VARGA CO.
Box 217 *Painesville*, Ohio.

Szabadalmak.

H. C. EVERT & CO. SZABADALMAK.

TEDD MEG MOST.
Tedd meg most.
Az eredményes törekvésnek ez az egyik legrégibb alapelve, a mely sohasem mondott és soha nem fog csütörtököt mondani.
Ha egy uj találmányra valami eszméje van, csináljon róla egy rajzot, vagy ábrát és mutassa meg nekünk.
S meglehet, hogy soha nem fog vele siker teléreni, ha NEM TESZI MEG MOST.
Ne akadályozza és ne késleltesse önt semmi, mert mi szakértői véleményünkért nem kérünk öntől semmit.
Ha véleményünk kedvező és találmánya pénzszerző dolog, a szabadalomra és a befektetésekre való pénz előkeritése nem fog önnek gondot okozni.
S meglehet, hogy találmánya nagy pénzszerzőnek fog bizonyulni; találmányokkal ez megesik mindennap.
Csak a mult héten a következő szabadalmi pénzeket szerezték meg ügyfeleinknek:
J. Korpath, boritékok, $8000.
J. Hauser, pótfékező $18.000.
N. L. Merrick, boritékerősitő, $10.000.
I. H. Tomlinson, látást próbáló készülék, $30.000.
V. F. Good, egyesitett kemenytövánkos és vasalótartó, $10.000.
A. F. Rowland, fogas hegedük és trombiták számára, $12.000.
I. W. Dudgeon, csomagoló-készülék, $14.000.
Alkosson uj ideát a következőkről:
Higiénikus forgótü.
Főzőkészülék kombinációja.
Egyszerü szönyegnyujtó.
Teiesüvegtartó.
Ujformáju gázlámpa.
Tüzmentes papir, mozgófényképek gépei számára.
Ujdonságok julius negyedikére:
Hinta az előszobában.
Valami uj játék a szabadban.
Ujdonságok öt és tiz centért.
Váltót változtató készülék közuti vasutak számára.
Földfeletti villamos vezeték, mely nem csuszik ki a sodronyából.
Ezeknek bármelyikével sok pénz csinálható.
Vagy egy sok más ezer közül.
Kezdj feltalálni — és TEDD MEG MOST.
És e pillanatban alig tehet okosabbat, mint hogy kéri tőlünk a hires INVENTORS GUIDE-t.
Mihelyt sorait megkapjuk, INGYEN és bármentve elküldjük önnek. Benne megtalál minden utmutatást találmányokra nézve s hogy miképp lehet szabadalmak utján péznhez jutni.
Irjon érte azonnal. TEDD MEG MOST.
Irodai órák: Reggeli 9-től esti 9-ig.
H. C. EVERT & CO., Thaw Building, 108 Smithfield street, PITTSBURG, Pa.

KERESEM Breznay György barkai, gömörmegyei származásu bátyámat, ki 26 évvel ezelőtt vándorolt Amerikába. Kérem a róla tudó honfitársakat, hogy bátyám hollétéről engem értesiteni sziveskedjenek. JOS. BREZNAY, Box 67, CHAMBERSVILLE, Pa.

$25,000.00 ÁLLAMI BIZTOSITÉK.
Joseph Major Myers
pénzküldő iredái
Főüzlet: PHILLIPSBURG, N. J.
Fióküzlet: ALPHA, N. J.
Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzküldés az ó-hazába: a legolcsóbban és legolcsóbban szállitok. Minden e-féle hazai pénzes ügyeket, vagyoni kezelési intézkedéseket elvégzek. Egyedüli közjegyző Phillipsburg és környékén. Szabadalmi ügyekben ingyenes felvilágositást kapnak.

FORDITÁS.
Ugy törvényes iratok, mint bizonyitványok és magánlevelek magyarról angolra, vagy németről angolra, avagy mindkét nyelvből magyarra való forditása végett forduljon levélileg
TÜRK JÓZSEF
408 Caxton Building, Cleveland, O.

A NAP
A magyar ujságirás szanzációja. Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.
Felelős szerkesztője: Braun Sándor.
Politikai főmunkatársai: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.
A NAP a 48-as eszmény leghivebb katonája s a 67-es politika legkérlelhetetlenebb üldözője.
A NAP nemcsak a legkitünőbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Előfizetés Amerika területére egész évre $5.—
Félévre $2.50
Negyedévre $1.25
Mutatványszámokat készséggel küld:
A NAP kiadóhivatala:
Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-u. 9. sz.

Ha nem beszél angolul
és ha akarna tudni, akkor küldje be a nevét és pontos czimét
Mandel Ernőnek
ő majd felvilágositást fog küldeni, hogyan lehet megtanulni három hónap alatt. — Tandij 2 dollár havonta.
61 AVENUE A, —— NEW YORK, N. Y.

MAGYAROK! HONFITÁRSAK! Ha azt akarjátok, hogy pénzetek TIZ nap alatt az ó-hazába érjen, vagy ha a legjobb hajókra a legolcsóbb árakon akartok hajójegyet vásárolni, forduljatok Németh János v. császári és királyi konzuli ügyvivőhöz. ő a legrégibb magyar bankár Amerikában, pontos, lelkiismeretes, tehát a legmegbizhatóbb. Czime: JOHN NÉMETH,

ELADÓ
egy kitünő forgalmu vendéglő New Brunswickon. Tudakozódhatni ezen a czimen: 5 Easton Ave., NEW BRUNSWICK, N. J.

::: MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET :::
betegsegélyző osztállyal.
(HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY)
Pittsburg, Pa.
— Alapittatott 1905-ben. —
Igazgatósági gyüléseit tartja minden hónapban saját helyiségében:
433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.
Elnök: Óhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyel Béla, pénztárnok Horváth János, titkár Szabó Miklós ügyészek W. Clyde Grubbs, T. Chalm. Du , magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenőrök Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Oosztroluczky Mihály, Horváth János, Magyar András. Connelsville és vidékén Kolleszár István. Trawoskyn és vidékén Kránitz Kálmán. Flemingpark és Pittokban Kuruc Vendel. Bruceton és vidékén Kánya Gábor. McKeesRocksban Henyei Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv. Traugerben Lengyel János. Ambridgeben Szabó János. Irvinben Kopházi József. Dunkirben Simon József. New Brightonban Görcsös Kálmán és Belle István. Duquesnben Gogolya András és Kalassai József. Coleyban (Castle Shanon) Báthory István. Leechburgban Soltész János. Preston, Burdinen és vidékén Géci Imre, Hadnagy Ádám. Pricedalen Krajnyák András. Coal Bluff-Shire Oakson Herspold István. Whitsetton Dudás György. Coal Center és vidékén Katona Menyhért. Wickhavenben Szabados István. W. Leisenringen Elek András. Uniontownban Matulay Zoltán. Lyndoran Magetti Géza. Expediten Szunyogh Ferencz. Vintondalen Olcsányi Lajos. Blackburnen Sári Antal. Adelaiden Mihók György. Leisenringen 3. Vizy János. Star Junctionban Köles István. Largen Bedő János. Connorvillen Gyurkovics József.

THE STAR ★ BOOK BINDING CO.
Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street
NEW YORK.
Elvállal minden e szakmába vágó munkát.
— JUTANYOS ÁRAK. —

RANKINI I. M. MÜK. ÉS ÖNK. KÖR.
— Alakult 1907. január hó 8-án. —
Gyüléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusán. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztrányai Rezső.

The Friedman Print
215 BOWERY — — NEW YORK.
Elvállalja alapszabályok s mindennemü nyomtatványok elkészitését.
— Kitünően felszerelt magyar nyomda. —
Elv: Csinos kiállitás olcsó árak mellett.

ELADÓ
a zemplénmegyei Nagy-Tárkány községben Hornyák Péter és Hornyák Veronika tulajdonát képező ingatlan birtok. Bővebb felvilágositást ad szóban vagy irásban HORNYÁK PETER, 40 Highland Avenue, DANBURY, Conn.
(20, 21, 22, 23.)

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG
ALAKULT 1906. FEBRUÁR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO.
A Szövetség czélja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, irjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz:
515 SUPERIOR BUILDING, —— CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co.
115 LENOX AVENUE, —— —— —— NEW YORK.
URBACH S. elnök, RUDNER S. manager.
Elsőrangu magyar konyha. — Kitünő italok. — Czigányzene.

AKI ANGOLUL TUD,
BOLDOG JÖVŐT ALAPITHAT MAGÁNAK AMERIKÁBAN. KI NE RENDELNÉ MEG TEHÁT AZ
Angol-Magyar Tanitó ; Isolája
czimü szabadalmazott és pótolhatatlan tankönyvet? Most, midőn a tömeges megrendelés folytán a könyv máris a második kiadásban jelent meg, a szerző minden honfitárs számára lehetővé akarja tenni az angol nyelv elsajátitását s leszállitotta a könyvnek árát
EGY DOLLÁRRA.
A számos megrendelő hirlapilag nyilvánitotta a háláját, ami a legjobb bizonyitók arra nézve, hogy ebből a könyvből és CSAKIS ebből a könyvből tanulhatja meg minden magyar ember TANITÓ ÉS ISKOLA NÉLKÜL 50 leczkén át az amerikai helyes kiejtésü angol nyelvet minden sajátságos szabályaival együtt BESZÉDBEN, IRÁSBAN és OLVASÁSBAN.
A könyv megismerteti továbbá a tanulót a honositási törvényekkel, a pénznemekkel, a mértékekkel, a postaforgalommal, a levelezéssel és czimzéssel, az államok számával, területeivel, lakosaikkal, fővárosaikkal, az eddigi elnökökkel, a függetlenségi nyilatkozattal, angol hirdetésekkel, a világegyetemben létező tárgyak szótárával, a társalgási beszédformákkal, böles közmondásokkal, a gázmérő óra kiszámitásával és sok más hasznos tudnivalóval.
Ugy kezdőknek, valamint azoknak, akik tökéletesebbek akarnak lenni az angol nyelvben, a könyv nélkülözhetetlen. Aki megrendeli a könyvet és nincsen vele megelégedve, visszakapja a pénzét, HA NYOLCZ NAPON BELÜL VISSZAKÖLDI A KÖNYVET.
EGY DOLLÁR BEKÜLDENDŐ EZEN CZIMRE:
ISIDOR BRAUN
2554 East 43rd Street. Cleveland, O.
E CZIMEN LÉTEZŐ ISKOLÁBAN TANULÓK NAPONTA FELVÉTETNEK.